

Talousarvio 2020 ja taloussuunni- telma 2021-2025

Sisällys

Johdanto	4
Yleisperustelut	5
Toivakan kunnan toimintaympäristö	5
Talousarvion sääntöperusta	5
Yleinen taloudellinen tilanne	7
Valtion budjetti ja kuntatalousvaikutukset 2020	10
Kuntatalous	10
Toivakan strategia	11
Lähtökohdat vuoden 2020 talousarvion valmistelulle	13
Toivakan kunnan talouden kokonaisuus	14
Talousarvion sitovuus	14
Toimintojen rahoitus	15
Verotulot	15
Valtionosuudet	16
Muut merkittävät taloudelliset vastuut	18
Henkilöstösuunnitelma	19
Kuntakonserni ja kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteet	22
Keskusvaalilautakunta	23
Toiminta-ajatus	23
Palvelusuunnitelma	23
Kunnanvaltuusto	24
Toiminta-ajatus	24
Palvelusuunnitelma	24
Tarkastuslautakunta	25
Toiminta-ajatus	25
Palvelusuunnitelma	25
Keskushallinto	27
Toiminta-ajatus	27
Palvelusuunnitelma	27
Yleishallinto	27
Hallinto- ja talousosasto	28
Henkilöstöhallinto	28
Pelastustoimi	29
Elinkeinotoimi	29
Perusturvalautakunta	32

Sosiaalihuolto	32
Lastensuojelu	32
Muut lasten ja perheiden palvelut	34
Kehitysvammahuolto	36
Vanhushuolto	37
Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	38
Terveystieteiden osasto	39
.....	41
Muu sosiaali- ja terveystoimi	41
Sivistyslautakunta	43
Palvelusuunnitelma	43
Sivistystoimen hallinto	43
Perusopetus	44
Esiopetus	45
Puulan seutuopisto	46
Kulttuuritoimi	47
Vapaa-aikatoimi	48
Liikunta- ja nuorisotoimi	48
Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta	48
Varhaiskasvatus	49
Ympäristölautakunta	52
Hallinto	52
Toiminta-ajatus	52
Palvelusuunnitelma	52
Rakennusvalvonta	52
Ympäristönsuojelu	52
Tekninen lautakunta	55
Palvelusuunnitelma	55
Hallinto ja suunnittelu	55
Yhdyskuntasuunnittelu	56
Jätehuolto	57
Yhdyskuntatekniset palvelut (liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet)	57
Toimitilapalvelut (kiinteistöt, siivous-, talonmies- ja ruokahuoltopalvelut)	58
Siivouspalvelut:	58
Ruokapalvelut:	59
Kiinteistönhoito:	59
Maa- ja metsätilat:	60

Vesi- ja viemärihuoltolaitos:.....	61
Investointisuunnitelma 2020-2024	64
Rahoituslaskelma	65
Alijäämän kattamisen suunnitelma	67
Juridinen tausta.....	67
Keskeiset toimenpiteet	67

Johdanto

Vuoden 2020 talousarvion laatiminen on tuottanut päänvaivaa valtaosassa Suomen kuntia. Vuonna 2019 olemme kuntatalouden näkökulmasta ajautuneet paljon odotettua heikompaan tilanteeseen, joka heijastuu Suomen kuntien tulevaisuusnäkyisiin. Resursseja joudutaan miettimään jatkuvasti ja palveluntarjoamisen mahdollisuuksia arvioimaan yhä uudelleen ja uudelleen. Epätoivoon on kuitenkin turha vaipua: itse näen, että ratkaisuja tilanteeseen rakennetaan yhteistyöllä, pyrkien uusien näkökulmien löytämiseen ja tilanteiden tarkasteluun, sen kuuluisan boksin ulkopuolelta. Yhteinen pyrkimys on kuitenkin selvä: tavoitteenamme on pitää Toivakka elinvoimaisena, houkuttelevana ja hyvänä paikkana asua vielä pitkälle tulevaisuuteen.

Vuonna 2019 Suomeen saatiin uusi hallitus. Antti Rinteen hallitus kohdistaa kuntatalouteen sekä pysyviä että määräaikaista menoja, esimerkiksi sote-linjausten muodossa. Muutoksia on odotettavissa myös opetus- ja kulttuuritoimeen. Valtionosuudet kasvavat vuonna 2020, erityisesti peruspalvelujen osalta. Kasvua tuovat esimerkiksi kilpailukykysovimukseen kuuluneen leikkauksen pienentyminen sekä indeksikorotus. Valtionosuuksien muutos ei kuitenkaan kokonaisuudessa merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuksien kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua. Toivakan osalta valtionosuusarviot näyttävät hieman edellisvuotta korkeammilta, odotamme vuonna 2020 noin 5.975.365 € valtionosuuksia. Verotuloissakin uskomme pieneneseen kasvuun, noin 8.574.000 euroon.

Toivakan kunnan tilinpäätöstä vuodelta 2019 ei ole vielä laadittu, mutta näyttää pahasti siltä, että vuoden 2019 myötä kumulatiivinen ylijäämämme on kokonaan syöty. Tämän vuoksi meidän tulee kuntalain mukaisesti sisällyttää tähän talousarvioon alijäämän kattamisvelvollisuuden mukaiset toimenpiteet, joilla osoitamme alijäämän kattamisen tulevina vuosina, aina vuoteen 2025 saakka. Toimenpiteitä työstetään pitkin matkaa.

Olemme tehneet kovasti töitä talousarvion 2020 eteen, mutta siitä huolimatta se näyttäytyy alijäämäisenä. Otetaan tämä yhteisenä haasteena ja pyritään aktiivisella talousseurannalla ja toimenpiteillä seuraamaan sen kehitystä, pyrkien siihen, että arviosta huolimatta pääsimme vuoden 2020 tilinpäätöksessä odotettua parempaan tulokseen. Se edellyttää, että laitamme yhdessä hihat heilumaan.

Helena Vuopionperä-Kovanen

vt. kunnanjohtaja

Yleisperustelut

Toivakan kunnan toimintaympäristö

Toivakan kunnan asukasmäärä on vuoden 2018 tilaston perusteella 2406. Väestössä on lisäystä edellisestä vuodesta 22 henkeä. Toivakan asukasluku on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana 39 henkilöllä eli keskimäärin 4 henkeä/vuosi.

Tuleville vuosille ennustetaan Toivakassa väestömäärän vähentymistä.

2020	2 394
2021	2 387
2022	2 376
2023	2 360
2024	2 347
2025	2 333
2026	2 317
2027	2 300
2028	2 283
2029	2 264
2030	2 244

Tilastokeskus: väestöennuste

Vuonna 2018 ikäryhmään 0–15 vuotiaat kuului 19,1 % väestöstä, 15–64 vuotiaat kuului 54,0 % ja 65 vuotta täyttäneiden osuus oli 26,9 %.

Talousarvion sääntöperusta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Toivakan kunnassa taloussuunnitelmakausi on kolme vuotta, josta ensimmäinen on sitova talousarvio. Investointiosasta on esitetty viiden vuoden suunnitelma, josta ensimmäinen vuosi on sitova.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ovat valtuuston nähden sitovia eriä. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida olevan ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena. 1.5.2015 voimaan tul-

leessa kuntalaissa on tiukennettu alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevia määräyksiä siten, että kunnan taseessa olevat alijäämät on katettava neljän vuoden kuluessa tai muuten kunta joutuu arviointimenettelyyn piiriin yhdessä valtioneuvoston kanssa. Samalla kattamisvelvollisuus on ulotettu koskemaan myös kuntayhtymiä. Toivakan kunnan taseessa 31.12.2018 on kertyneitä ylijäämiä 373.229,29 euroa ja taloussuunnitelmavuodet näyttävät toteutuvan alijäämäisinä, joten erillinen kuntalain mukainen toimenpideohjelma pitää laatia.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Laki tulee voimaan 1.3.2019. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa. *(ei muutosta nykyiseen)*
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa *(ei muutosta nykyiseen)*

TAI

- jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahdena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia *(nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate)*;
 2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti *(nykyisin 1 prosenttiyksikkö)*;
 3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla *(nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä)*;
 4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 *(nykyisin tunnusluku: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %)*.

Kuntayhtymässä arviointimenettely voidaan käynnistää vain, mikäli kuntayhtymä ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110.3 §:n mukaisessa määräajassa. Lakia ei muutettu tältä osin.

Kuntalaissa määritellään edelleen tunnuslukujen raja-arvot, jotka kuvaavat kunnan erityisen vaikeaa taloudellista asemaa. Kuntien olisi tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on esitetty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 €/as
- Konsernin vuosikate % poistoista alle 100

- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Arviointimenettelyä ei voida käynnistää yllä mainittujen raja-arvojen (keltaiset valot) täyttyessä.

Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalouden suhdannekäännne hitaamman kasvun suuntaan tapahtui vuoden 2018 alkupuolella. Samoihin aikoihin Yhdysvallat alkoi lisätä protektionistisia toimia. Tämän vuoden syyskuuhun mennessä Yhdysvallat on asettanut merkittävän suuruiset lisätullit jo noin 70 prosentille Kiinan-tuonnista. Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota heijastuu laajasti globaalitalouteen. Teollisuuden luottamus on heikentynyt maailmanlaajuisesti ja jyrkästi. Palvelusektorin luottamus on myös heikentynyt, mutta ainakin toistaiseksi selvästi teollisuutta vähemmän. Kauppasota ja poliittinen epävarmuus vähentävät ja lykkäävät investointeja. Maailman tavarakaupan kasvu on ollut tänä vuonna täysin pysähdyksissä. Rahoitusmarkkinoilla on ollut heiluntaa, mutta ei toistaiseksi merkittäviä häiriöitä. Suomen Pankin arvion mukaan kauppasodan maailmantalouden kasvua hidastava vaikutus on noin 0,7 prosenttiyksikköä tähän mennessä.

Maailmantalouden kasvu on jo hidastunut merkittävästi, reilusta 3,5 prosentista vuonna 2018 noin 3 prosenttiin tänä vuonna. Kauppasodan eskaloituminen ja sen vaikutusten leviäminen laajemmin rahoitusmarkkinoille, Kiinan talouden ennakoitua nopeampi hidastuminen ja brexit voivat kuitenkin hidastaa kasvua vielä nykyisestä merkittävästi.

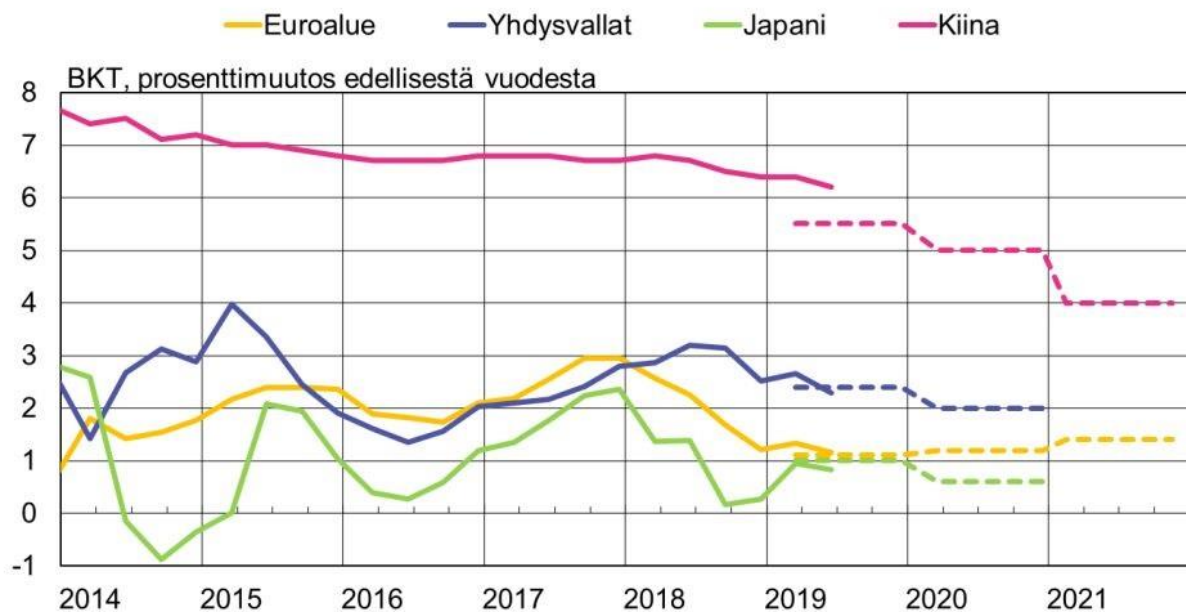
Myös euroalueella talouskehitys on vaimentunut, mutta talous ei ole taantumassa. Kasvu on hidastunut prosentin tuntumaan, eikä sen odoteta kiihtyvän merkittävästi lähivuosina. Kauppasota ja brexit lisäävät taantumisen riskiä. Euroalueen kasvun vahvistumisen kannalta olisi tärkeää ulkoisen talousympäristön koheneminen ja epävarmuuden väheneminen. Tällä hetkellä euroalueen talouskasvu on hidastunut eniten teollisuusvaltaisissa talouksissa, kuten Saksassa. Saksan teollisuudessa ei vielä ole näkyvissä käännettä parempaan. Huolena on, että euroalueen teollisuuden heikkous alkaa heijastua työmarkkinoille ja palvelusektorille, mistä on jo lieviä merkkejä. Kasvun vahvistuminen edellyttäisi kuitenkin, että näin ei käy. Euroalueen suhdanteen heikkeneminen ei ainakaan toistaiseksi näy euroalueen työttömyysasteessa, ja työttömyysaste on laskenut jo suunnilleen samaksi kuin finanssikriisiä ennen.

Näköpiirissä on hitaan kasvun lisäksi se, että myös euroalueen inflaatio on jäämässä vaikeaksi lähivuosina. EKP:n tuoreimman ennusteen mukaan inflaatio hidastuu ensi vuonna 1 prosenttiin ja kiihtyy 1,5 prosenttiin vuonna 2021. Pohjainflaatio, joka kuvaa talouden keskipitkän aikavälin hintapaineita, on pysynyt jo kuuden vuoden ajan noin 1 prosentissa. Vaikka EKP:n tuoreimman ennusteen mukaan pohjainflaatio kiihtyy asteittain 1.5 prosenttiin vuonna 2021, tähän uraan liittyy epävarmuutta. Euroalueen työttömyysasteen lasku ja palkkojen nousuvauhdin voimistuminen eivät ole toistaiseksi johtaneet pohjainflaation kiihtymiseen. Suhdanteen heikkeneminen vähentää hintapaineita entisestään. Lisäksi inflaatio-odotukset ovat pysyneet matalina suhteessa EKP:n tavoitteeseen. Deflaatoriski on kuitenkin edelleen pieni, vaikka onkin hieman kasvanut viime aikoina. Suhdanteen heikkeneminen ja tavoitetta alhaisemmat inflaatio-odotukset pitkittävät euroalueen hitaan inflaation kautta.

EKP:n neuvosto päättikin syyskuun kokouksessaan keventää rahapolitiikkaa entisestään useita toimia sisältävän toimenpidekokonaisuuden avulla, jotta inflaatio kiihtyisi kestävästi

EKP:n tavoitteen mukaiseksi. Euroalueen rahoitusolot pysyvät kevyinä vielä pitkään ja tukevat myös investointeja ja tätä kautta pidemmän aikavälin kasvunäkymiä. Investointien ja tuottavuuden kasvu on jatkunut vaimeana euroalueella. Tuotannolliset investoinnit ovat tois-taiseksi elpyneet hitaasti ja yltäneet vasta viime aikoina hieman yli kriisejä edeltäneen tason. Euroalueella rahoitusolojen pysyminen vielä pitkään kevyinä tarkoittaa, että negatiivisten ni-melliskorkojen aika jatkuu.

Taloukasvu hidastuu laaja-alaisesti ensi vuonna

Lähteet: OECD, EKP ja Suomen Pankki (BOFIT).

Ennusteet: BOFIT (Kiina), EKP (euroalue), OECD (Yhdysvallat ja Japani).

eurojatalous.fi / bofbulletin.fi
3.10.2019

Euroalueen BKT:n kasvu on pysynyt vaimeana viime vuoden toiselta vuosipuoliskolta asti. Vuonna 2018 taloukasvu oli vielä 1,9 %, mutta tänä vuonna kasvu on hidastunut noin 1 prosenttiin. Kasvun hidastuminen johtuu etenkin nettoviennin aiempaa hitaammasta kasvusta.

Euroalueen BKT:n kasvun ennakoitaankin jäävän tänä vuonna aiemmin arvioitua hitaammaksi, ja viime aikoina myös vuoden 2020 ennusteita on laskettu. EKP:n ennusteissa euroalueen kasvun odotetaan kuitenkin elyvän hieman vuoteen 2021 mennessä. EKP:n syyskuun ennusteen mukaan euroalueen BKT kasvaa 1,1 % (kesäkuun ennuste 1,2 %) vuonna 2019, 1,2 % (1,4 %) vuonna 2020 ja 1,4 % (1,4 %) vuonna 2021. Komission kesäkuun ennusteen mukaan BKT kasvaa 1,2 % vuonna 2019 ja 1,4 % vuonna 2020. Näihin ennusteisiin liittyy kuitenkin merkittävä heikompaan kehitykseen viittaava riski. OECD ennustikin syyskuussa, että euroalueen taloukasvu hidastuu EKP:n ja komission ennusteita jyrkemmin ja on 1,1 % vuonna 2019 ja 1,0 % vuonna 2020.

Kasvua on ylläpitänyt yksityisen kulutuksen hyvä kehitys, jota ovat tukeneet kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu ja työllisyystilanteen paraneminen. Kevyenä pysyneet rahoitusolot ja hieman elvyttäväksi kääntynyt finanssipolitiikka tukevat yksityistä kulutusta

myös jatkossa. Yksityisen kulutuksen vahva kehitys näkyy siinä, että vähittäiskauppa on kohentunut viime vuodesta ja palvelusektorin ostopääliköindeksi on pysynyt kasvua osoittavalla tasolla.

Suomen hallituksen hallituskauden keskeiset talouspolitiikan tavoitteet:

- Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin ja työllisten määrä vahvistuu vähintään 60 000 henkilöllä vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023.
- Hallituksen päätöksillä eriarvoisuus vähenee ja tuloerot pienenevät.
- Hallituksen päätöksillä Suomi kulkee kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä.

Talouspolitiikan päämääränä on hyvinvoinnin lisääminen. Se tarkoittaa ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästä talouskasvusta, korkeaa työllisyyttä ja kestävästä julkisesta taloudesta. Talouden vakauden ansiosta vältetään yllättävät, hyvinvointia heikentävät muutokset ihmisten elämässä.

Hallitus kiinnittää erityistä huomiota päätösten vaikutuksiin pitkällä aikavälillä. Perinteisten taloudellisten mittarien tukena ja rinnalla päätöksenteon valmistelun tukena hyödynnetään mittareita, jotka kuvaavat taloudellista, ekologista ja sosiaalista hyvinvointia.

Talouspoliittisessa päätöksenteossa otetaan huomioon tavoite hiilineutraalista Suomesta sekä Suomen tavoitteet ja sitoumukset EU:n ja globaalissa ilmastopolitiikassa. Kunnianhimoinen, johdonmukainen ja ennakoitava ilmastopolitiikka luo vakaan investointiympäristön, mikä on mahdollisuus suomalaisille yrityksille ja työllisyydelle.

Taloukasvu perustuu Suomessa ennen kaikkea tuottavuuden kasvuun. Tuottavuuden kasvun tärkeimmät tekijät ovat osaaminen ja innovaatiot. Toimiva hyvinvointivaltio, toimiva infrastruktuuri, koulutus, tutkimus ja tiivis kiinnittyminen maailmantalouteen ovat Suomen taloudellisen menestyksen ja kasvun perusta. Nämä tekijät vahvistavat toinen toisiaan. Hallituksen talouspolitiikka tähtää tämän perustan vahvistamiseen.

Julkisen talouden kestävyden turvaaminen väestön ikääntyessä edellyttää nykyistä korkeampaa työllisyyttä 2020-luvulla ja sen jälkeen. Tavoitteeseen pääsemiseksi toteutetaan työllisyyttä vahvistavia uudistuksia. Uudistukset toteutetaan tavoilla, jotka lisäävät luottamusta ja osallisuutta ja vähentävät ihmisten epävarmuutta työstä ja toimeentulosta koko Suomessa. Tavoitteena on, että uudistukset vahvistavat mahdollisuuksien tasa-arvoa ja edistävät siten sosiaalista liikkuvuutta.

Viennin kasvu luo tilaa kotimaisen kysynnän ja työllisyyden kestäväälle kasvulle. Hallituksen tavoitteena on reaalisen kilpailukyvyn ja kustannuskilpailukyvyn turvaaminen, päätöksenteon vakaus ja ennakoitavuus sekä viennin pohjan laajeneminen uusiin yrityksiin, toimialoille ja markkinoille ja jalostusarvon nostaminen.

Erityinen huomio kiinnitetään siihen, että investointiympäristö on Suomessa houkutteleva. Ilmastoteknologian ja vähähiilisen tuotannon tuomat mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti. Kun Suomi on mukana osana globaalien ilmiöiden ja megatrendien ratkaisuja, syntyy kestävästä talouskasvusta ja uudenlaista vientiä. Pidämme huolta teollisuuden kilpailukyvästä.

Hallitus kannustaa yrittäjyyteen. Yhteiskunnan tulee pitää huolta yrittäjyyden kannusteista ja yritysten kannusteista työllistä.

Valtion budjetti ja kuntatalousvaikutukset 2020

Valtion talousarvioesityksen määrärahoiksi ehdotetaan 57,6 mrd. euroa, mikä on n. 2,1 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Valtion budjettitalouden tuloiksi ilman nettolainanottoa arvioidaan 55,6 mrd. euroa v. 2020. verojen ja veronluontoisten maksujen osuus on n. 47,1 mrd. euroa. Vuoden 2019 varsinaiseen talousarvioon verrattuna verotulojen odotetaan nousevan 2,7 % v. 2020 eli 1,3 mrd. euroa ja tulot ilman lainanottoa lisääntyvät vastaavasti 1,7 mrd. euroa.

Talousarvioesitys vuodelle 2020 on n. 2,0 mrd. euroa alijäämäinen, mikä katetaan ottamalla lisää velkaa. Kansantalouden tilinpidon käsittein valtiontalouden alijäämän arvioidaan olevan v. 2020 n. 1,2 % suhteessa BKT:hen.

Kansantalouden kehitys

	2017	2018	2019	2020
BKT:n arvo, mrd.euroa	225,8	234,5	242,1	249,3
BKT, määrän muutos, %	3,1	1,7	1,5	1,0
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,5	6,3
Työllisyysaste, %	69,6	71,7	72,5	73,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	0,7	1,1	1,1	1,4
Pitkä korko, 10 v, %	0,5	0,7	0,0	-0,2

Kuntatalous

Kuntien valtionapuihin osoitetaan yhteensä 11,6 mrd. euroa v. 2020. Valtionavut kasvavat vuodelle 2019 budjetoidusta n. 8 %. Laskennallisiin valtionosuuksiin ehdotetaan yhteensä 8,1 mrd. euroa, mikä on n. 16 % vuodelle 2019 budjetoitua vähemmän. Tästä 7,1 mrd. euroa kohdistuu peruspalveluiden valtionosuuteen ja 1 mrd. euroa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen. Valtionosuuksien aleneminen johtuu siitä, että aiemmin kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyneet verotulomenetysten kompensatiot maksetaan jatkossa erilliseltä määrärahamomentilta eikä niitä lueta enää valtionosuuksiksi. Mikäli kompensatiot otetaan huomioon, kasvaa kuntien rahoitus vuodesta 2019 vuoteen 2020 n. 600 milj. euroa. Tämä kasvu ei kokonaisuudessaan vahvista kuntataloutta, vaan merkittävä osa kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua.

Vuoden 2019 tasoon verrattuna valtionosuuksia kasvattaa kilpailukykysovimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen peruspalvelujen valtionosuuden osalta 264 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden osalta 22 milj. euroa. Valtion ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistukseen liittyen peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan 102 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta 12 milj. euroa. Indeksikorotus (2,4 %) lisää peruspalvelujen valtionosuutta n. 166 milj. euroa.

Hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtäviä lisäävät toimenpiteet kasvattavat sekä kuntien toimintamenoja, että valtionapuja. Valtion toimenpiteiden nettovaikutus kuntatalouteen on n. 300 milj. euroa vahvistava v. 2020. Kuntatalous on kansantalouden tilinpidon mukaan v. 2020 alijäämäinen.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 7,1 mrd. euroa, joka on n. 1,4 mrd. euroa vähemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Valtionosuuden aleneminen johtuu siitä, että peruspalvelujen valtionosuusmomentilta siirretään 1 967 milj. euroa kuntien verotulomenetysten kompensatiota omalle momentilleen. Jos kompensatioita ei oteta huomioon, kasvaa peruspalvelujen valtionosuus vuodesta 2019 vuoteen 2020 n. 550 milj. eurolla. Lisäykseen vaikuttavat mm. kustannustenjaon tarkistus, joka lisää valtionosuutta 102 milj. euroa, sekä lakisääteinen 166 milj. euron indeksikorotus sekä kilpailukyky-sopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen 264 milj. eurolla. Kuntien menoja ja kuntien saamia valtionosuuksia vähentävät mm. erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen ja perhe- ja omaishoidon kehittämisestä syntyvä säästö. Lisäystä osoitetaan puolestaan A1-kielen opetuksen aloittamisen varhentamiseen, lastensuojelun jälkihuollon laajennukseen sekä syrjäisyysluvun laskentavirheestä johtuvaan valtionosuuslaskelman oikaisuun. Hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajauksen peruminen ja ryhmäkokojen pienentäminen, Vaasan keskussairaalan muutos laajan päivystyksen sairaalaksi sekä perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuuden tukeminen. Kuntien verotulojen alenemista kompensoidaan vuoden 2020 osalta 285 milj. euron valtionkorvauksella.

Julkisen talouden riskit linkittyvät läheisesti yleiseen talouskehitykseen. Jos talouskasvu osoittautuu ennustettua hitaammaksi, jää verotulojen kasvu ennustettua heikommaksi ja esimerkiksi suhdanneluonteiset työttömyysmenot kasvavat ennustettua nopeammin. Ennustetusta poikkeavan talouskehityksen vaikutukset verokertymään riippuvat siitä, mihin tekijöihin poikkeama perustuu. Vaikutukset muodostuvat sitä suuremmiksi, mitä enemmän yleistä talouskehitystä koskeva ennustepoikkeama johtuu kotimaisesta kysynnästä verrattuna ulkoisen kysynnän kautta tuleviin muutoksiin. Toinen riski liittyy julkisen talouden ehdollisten vastuiden huomattavaan kasvuun vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen. Vastuiden mittava laukeaminen kasvattaisi julkisia menoja ja voisi kärjistää velkasuhteen nousua taantumassa.

Toivakan strategia

Strategia

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia. Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyi kunnalle uuden strategian vuosille 2018-2021 kokouksessaan 6.11.2017. Kuntastrategia osoittaa tahto- ja tavoitetilän tulevaisuuden Toivakasta. Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategia ohjaa talousarvion laatimista – talousarviossa asetettavien tavoitteiden tulee olla linjassa kuntastrategian tavoitteiden kanssa ja edistää sen toteutumista.

Toivakan kuntastrategia on laadittu kuntalaisia ja päättäjiä osallistamalla. Strategian keskiössä on kuntalainen ja kuntalaisen hyvinvointi. Toimialojen toimeenpano-ohjelmat täsmenävät strategian toteutumisen konkreettiseksi toiminnaksi eri toimialoilla ja tehtäväalueilla ja täydentävät strategiaa muun muassa talous-, henkilöstö- ja omistajapoliittisesta näkökulmasta.

Arvot

Toivakan kunnan arvot ovat:

Oppiva ja kehittyvä

Oppiva kuntalainen ja kuntayhteisö sekä oppiva kuntaorganisaatio rakentavat kehittyvää kuntaa

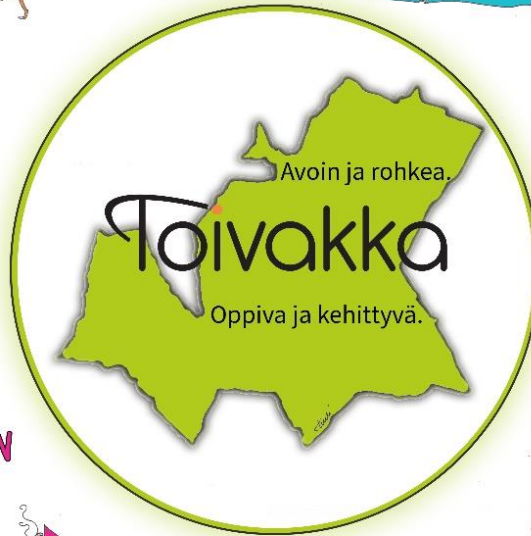
Avoin ja rohkea

Avoin kuntayhteisö, avoin päätöksenteko ja avoimuus sekä uskallus tehdä rohkeita ratkaisuja.

Arvot kuvastavat perustaa, johon toiminta ja päätöksenteko nojaavat. Strategisten tavoitteiden toimeenpanoa ohjaa näiden arvojen mukainen toiminta.

TOIVAKKA TUNTUU
JA TUNNETAAN

YLIVERTAISTA
YHTEISÖLLISYYTTÄ

Päämäärät

Ylivertaista yhteisöllisyyttä

Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen ovat paras tapa huolehtia koko kunnan hyvinvoinnista. Yhdessä syntyvät myös parhaat ideat ja innovaatiot sekä oppimisen oivallukset. Teemme päätöksiä, jotka luovat edellytyksiä ja alustoja yhteisöllisyydelle ja innostamme kuntalaisia tekemään yhdessä ja osallistumaan.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Tavoitteenamme on jättää jälki. Toivakka on paikka, joka herättää hyvän tunteen ja joka muistetaan. Onnistuneella viestinnällä levitetään hyvää tunnetta Toivakasta. Viestintä nostetaan tukitoiminnosta strategiseksi painopisteeksi koko organisaatiossa.

Modernia maalaisidylliä

Tavoitteenamme on, että Toivakka vetää puoleensa asukkaita ja yrittäjiä. Toivakka tarjoaa asukkailleen nykyaikaisen, viihtyisän ja turvallisen maaseutuympäristön. Asuinympäristöä kehitetään rohkeasti vastaamaan myös tulevien sukupolvien tarpeita.

Palveluiden Toivakka

Toivakasta saa kaiken, mitä arjessa tarvitsee ja paikalliset palvelut pysyvät, kun niitä käytetään. Hyvät yhteydet takaavat sujuvan arjen ja asioinnin.

Mittarit ja tavoitetasot (valtuustokausi)

1. Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus yli 60 %
2. Kelan ikävakioidun sairastavuusindeksin trendi laskeva suhteessa edelliseen strategiakautteen
3. Toivakan tuntevien ja positiiviseksi mieltävien osuus Jyväskylän seudulla + 10 %
4. Kuntien välinen tulomuutto suhteessa lähtömuuttoon koko strategiakaudella mitattuna + 15 %
5. Päiväkodin ja koulun viiden vuoden lapsiennusteen trendi strategiakauden päättyessä nouseva
6. Työpaikkojen ja yritysten yhteismäärä Toivakassa strategiakaudella yhteensä + 10 %

Lähtökohdat vuoden 2020 talousarvion valmistelulle

Talousarvioraami vuodelle 2020 on laadittu siten, että vuosikate kattaa poistot. Sopimusten mukaiset palkankorotukset on otettu huomioon vakituisen henkilöstön palkkakuluissa. Asukasluvun lasku tuo haasteita tulorahoitukseen. Talousarvioraamin laadinnan jälkeen on tullut merkittäviä muutoksia verotuloennusteisiin ja valtionosuuksiin. Nämä on huomioitu lopullisessa talousarvioehdotuksessa.

Vuosi 2019 tulee olemaan reippaasti alijäämäinen ja talouden tasapainottamissuunnitelmia on tehty kevään ja syksyn 2019 aikana. Toivakan kunnan on tehtävä alijäämän kattamiseksi suunnitelma (suunnitelmarunko esitetty myöhemmin tässä talousarviokirjassa).

Kunnallisvero on arvioitu 21,00 prosentin pohjalta. Toivakan asukaskohtaiset verotulot ovat laskussa. Palkansaajien osuus veronmaksajista on arvioiden mukaan laskemassa. Verotulojen tasaus kompensoi osan tätä muutosta. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2020 yhteensä 8,57 milj. euroa. Verotuloista kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan 7,23 milj. euroa, joka on selvästi vuoden 2019 kertymäennustetta suurempi johtuen osittain verokorttiuudistuksesta ja tulorekisterin käyttöönotosta. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän 661 000 euroa. Kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutosta nykyisestä. Nykyiset prosentit ovat: vakituinen asunto 0,45 %, yleinen kiinteistövero 1,10 %, muut asuinrakennukset 1,55 % ja rakentamaton rakennuspaikka 3,0 %. Kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän 679 000 euroa vuonna 2020.

Valtionosuuksien arvioidaan olevan vuonna 2020 yhteensä 5,97 milj. euroa.

Toivakan kunnan talouden kokonaisuus

Keskeiset talouden tunnusluvut vuoden 2020 talousarvioesityksessä ovat seuraavat:

- vuosikate on 480 588 euroa
- tilikauden tulos on alijäämäinen 404 512 euroa
- bruttoinvestoinnit ovat 825 720 euroa.

Vuoden 2020 talousarviossa käyttötalouden loppusumma eli toimintakate on -14 051 977 euroa. Se on 16 776 euroa (0,12 %) enemmän kuin alkuperäisessä vuoden 2019 talousarviossa. Toimintakulut kasvavat kuluvasta vuodesta 217 065 euroa (1,39 %).

Toivakan kunnan toimintatuotot kasvavat 200 289 euroa (Paloskylän leirikeskukseen myynnistä on laskettu saatavan vähintään 180 000 euroa).

Vuodelle 2020 investointien bruttomenot ovat yhteensä 825 720 euroa. Investointeihin on arvioitu saatavan 30 000 € investointiavustuksia. Investointitaso on noin 344 euroa asukasta kohti vuonna 2020. Vuosina 2020–2024 kunta investoi keskimäärin 880 000 euroa vuodessa. Suurimmat investoinnit kunta suunnittelee tekevänsä vesihuoltoon.

Toivakan kunta velka kasvaa ensi vuonna euroa investoinneista johtuen 800 000 euroa.

Talousarvion sitovuus

Talousarviossa sitovia eriä ovat tehtäväalueiden ulkoiset toimintakatteet. Investointiosassa sitovia eriä ovat investointimenot (brutto) investointikohteittain.

Toimielimet (lautakunnat ja kunnanhallitus) voivat tehdä määrärahasiirtoja omien tehtäväalueidensa välillä (toiminnallinen muutos -> ei synny lisämäärärahatarvetta). Päätöksen tekee se toimielin, jolle päätösvalta kulloinkin kuuluu.

Vuoden 2020 aikana alkaville hankkeille, joita ei ole huomioitu talousarviossa on haettava määräraha valtuustolta.

Kunnan tuloarviot ovat paitsi tavoitteellisia myös velvoittavia.

Tilikauden käyttämätön määräraha ei siirry seuraavalle vuodelle.

Toimintojen rahoitus

Verotulot

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2017	2018	2019**	2020**	2021**	2022**
Verolaji						
Kunnallisvero	6 793	6 665	6 911	7 124	7 296	7 512
<i>Muutos %</i>	1,5	-1,9	3,7	3,1	2,4	3,0
Yhteisövero	546	569	632	661	695	718
<i>Muutos %</i>	24,0	4,3	11,0	4,7	5,0	3,3
Kiinteistövero	569	632	679	679	679	679
<i>Muutos %</i>	-0,1	11,1	7,4	0,0	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	7 909	7 866	8 222	8 464	8 669	8 909
<i>Muutos %</i>	2,7	-0,5	4,5	2,9	2,4	2,8

Verohallinnon laatiman selvityksen perusteella verokortti uudistuksesta johtuva kertymävaje alkaa korjaantua suurelta osin vasta joulukuussa tehtävissä ennakonpidätyksissä. Täten loppusyksyn aikana kertymävaje kasvaa edelleen kuukausittain, elleivät veronmaksajat korota laajasti veroprosenttejaan tai verokorttien vuosittaiset ansiorajat ylity laajasti. Tilityksissä korjausliike näkyisi siten suuremmassa määrin vasta tammikuussa. Lopullisesti vaje korjaantuu vasta verotuksen valmistuessa kesästä 2020 alkaen.

Veroennustekehikossa vuoden 2019 ennakoverojen kertymävajeeksi on uudistusten johdosta oletettu -600 milj. euroa koko maan osalta. Verokortti uudistus on pysyvä muutos. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin oletuksena on, että verovuoden 2020 ennakoverot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakat vastaavasti alemmalle tasolle. Täten ennusteessa ei ole huomioitu mahdollisia muutoksia verovelvollisten käyttäytymisessä (esim. laajempi ennakonpidätysprosenttien korottaminen jo alkuvuodesta 2020).

Ennustepäivityksessä on huomioitu myös Verohallinnon uusimmat (29.9.) ennakkotiedot verovuoden 2018 verotuksesta sekä veroperustemuutokset vuodelle 2020 hallituksen talousarvioesityksen mukaisina.

Talousarvioesityksen mukainen ansiotasoindeksin tarkistus veroperusteisiin on ollut ennusteessa sisällä jo keväästä lähtien, mutta nyt ennusteessa on huomioitu myös ensisijaisesti pienituloisille palkka-, eläke- ja päivärahatulon saajille kohdistettu ansiotuloveron kevennys, jonka arvioidaan vähentävän kunnallisverotuloa n. 130 milj. eurolla. Toisaalta taas kotitalous- sekä asuntolainojenkorkojen vähennysten leikkaus arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja n. 46 milj. eurolla. Ansiotasoindeksitarkistuksen kanssa veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän kuntien verotuloja -298 milj. eurolla vuonna 2020, jotka on talousarvioesityksessä esitetty kompensoitavaksi kunnille (uutta kompensoitavaa 285 milj. €).

Kertymävajeen tai Verohallinnon ennakkotietojen perusteella ei koko maan tasolla ole ollut syytä muokata maksuunpantavan kunnallisveron ennustetta vaan ainoastaan verotulojen kertymisen jaksotusta. Esitetyt veroperustemuutokset sen sijaan siis alentavat myös maksuunpantavan kunnallisveron arviota vuodelle 2020.

Alkusyksyn tilityksiä on voimakkaasti alentanut myös verotuksen joustava valmistuminen, jonka johdosta kunnilta on peritty verovelvollisille maksettuja veronpalautuksia edellisiä vuosia aiemmin (esim. syyskuussa n. 800 milj. euroa). Edellisen vuoden verojen osalta kertymä on siten vertailukelpoinen vasta marraskuun tilitysten jälkeen, kun verovuoden 2018 verotus on päättynyt ja sitä koskevat oikaisut tehty.

Kuntakohtaisissa veroennustekehikoissa ollaan vuosille 2019-2022 myös huomioitu Tilastokeskuksen 30.9 julkaisema väestöennuste. Väestötiedoilla on vaikutusta tulevien vuosien ansiotuloihin ja jako-osuuksiin.

Yhteisöveron arvioissa verovuosille 2018-2023 on pohjana käytetty valtiovarainministeriön uutta ennustetta yhteisöjen verotettavasta tulosta ottaen huomioon maksuunpantujen ennakoverojen kehitys. Ennusteen taustalla on kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämän muutos. Ennusteessa on myös huomioitu syyskuun yhteisöverotilitykset ja Verohallinnon ennakkotiedot vuoden 2018 osalta.

Yhteisöveroennusteessa ei ole vielä huomioitu hallituksen vuosille 2020-2023 linjaamia kone- ja laiteinvestointien korotettuja poistoja eikä aineettomien investointien 50 % ylimääräistä verovähennystä. Näiden esitysten lopullisesta sisällöstä tai niiden verotuloja vähentävästä vaikutuksesta ei ole vielä tarkempaa tietoa. Kunnille muutosten vaikutukset aiotaan kompensoida yhteisöveron jako-osuutta korottamalla.

Valtionosuudet

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat vuodelle 2020 valtion talousarvion (7.10.2019) mukaiseksi. Lisäksi 14.10.2019 laskelmiin päivitettiin uudet sairastavuuskertoimet vuodelle 2020.

Ensimmäiset ennakkolliset laskelmat kuntien valtionosuuksista vuodelle 2020 julkaistiin 8.5.2019. Laskelmat päivittyvät vielä marraskuussa 2019. Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2020 tehdään joulukuun 2019 lopussa.

Kuntaliiton ennakkollisten valtionosuuslaskelmien (14.10.2019) mukaan kuntien valtionosuudet (ml. veromenetysten kompensatiot) kasvavat 610 miljoonaa euroa (+7,1 %; 111 €/asukas) vuodesta 2019 vuoteen 2020. Kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 6 968 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensatioita 2 251 miljoonaa euroa vuonna 2020 (yhteensä 8 608 milj. € vuonna 2019).

Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen **valtionosuusprosentti** nousee 0,09 prosenttiyksikköä ja on 25,46 % vuonna 2020 (25,37 % vuonna 2019).

Budjettiriihessä (17.9.2019) tehtiin päätös kertaluonteisen **valtionosuuskompensat**ion (+237 milj. euroa) siirrosta vuodelta 2020 vuodelle 2019. Tämä on otettu huomioon Kuntaliiton laskelmassa.

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM).

Erona aiempiin vuosiin vuonna 2020 kunnille maksettavat **veromenetysten kompensaa-**
tiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta (mom. 28.90.30) ja maksetaan omalta val-
 tiovarainministeriön momentiltaan 28.30.35. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää
 sen läpinäkyvyyttä.

Kuntaliiton ennakkolisissa valtionosuuslaskelmissa on tehty arvio vain peruspalvelujen valti-
 onosuudesta (VM). OKM:n valtionosuus on ennakkolaskelmassa vuoden 2019 rahoituksen
 (5.8.2019) tasoisena.

Peruspalvelujen valtionosuuden (VM) kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 johtuu erityisesti
 vuonna 2019 päättyneestä kilpailukyky sopimuksesta, mutta taustalla on myös muita lakiin
 perustuvia muutoksia:

- Kilpailukyky sopimukseen sisältynyt **lomarahojen leikkaus päättyy** ja niin ikään siihen liit-
 tyvä valtionosuuden leikkaus (-264 milj. €) päättyy vuoteen 2019.
- Pääministeri Juha Sipilän hallituksen päättämä määräaikainen vuosia 2016-2019 koske-
 nut **indeksikorotusten jäädytys päättyy** vuoteen 2019. Tehtyjä indeksijäädytyksiä ei
 kompensoida, mutta vuoden 2020 kustannustason muutos (+2,4 %) lisää valtionosuutta
 166 milj. euroa.
- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen **kustannustenjaon tarkistus** (perustuen vuoden
 2017 tietoihin) lisää valtionosuutta 102 milj. euroa vuonna 2020.
- Uutuutena vuonna 2020 aiemmin valtionosuusjärjestelmän kautta kunnille maksetut **vero-**
tulomenetysten kompensatiot erotetaan järjestelmästä omalle momentilleen
 28.90.35. Veromenetysten kompensatiot lisääntyvät 285 milj. euroa vuonna 2020. Täten
 vuosien 2010-2020 veromenetysten kompensatioiden yhteissumma on 2 251 milj. euroa.

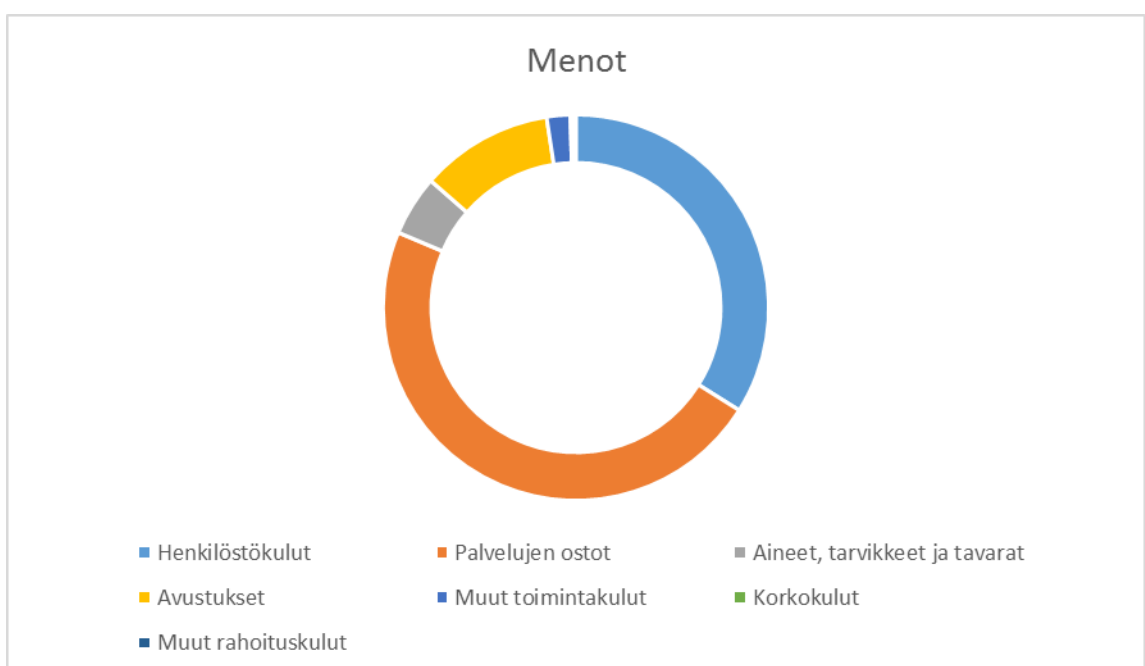
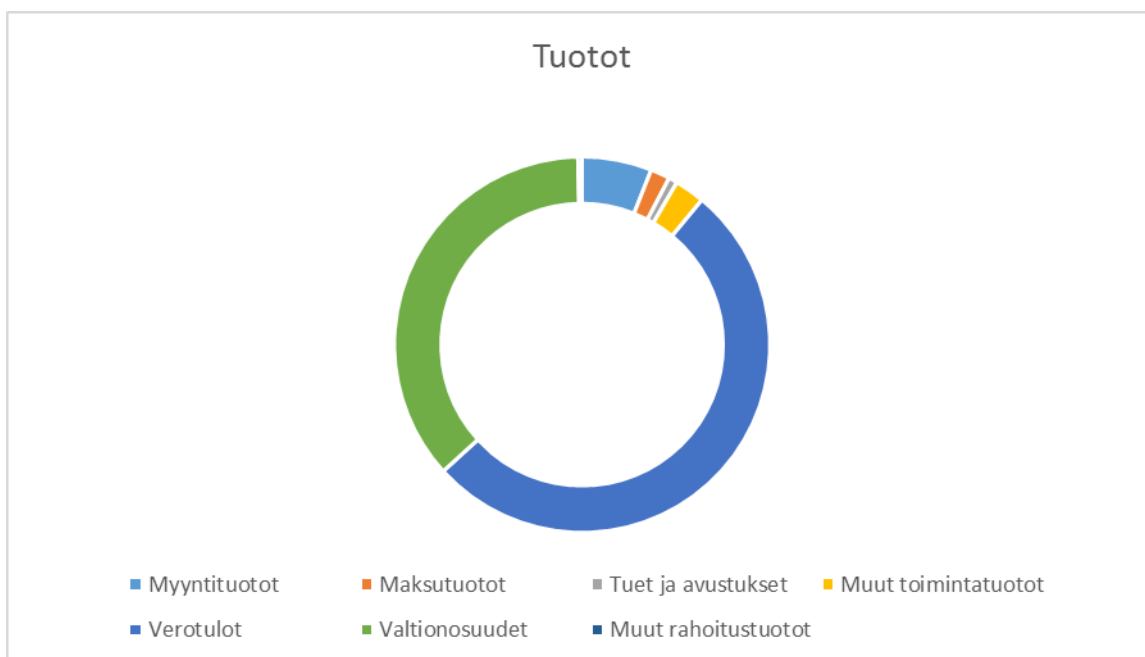
Edellä mainittujen muutosten lisäksi peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon
 kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutoksia vuonna 2020.

Muut merkittävät taloudelliset vastuut

Toivakan kunta on rahoittanut Kankaisten kyläkoulu-päiväkodin kiinteistöleasingrahoituksella. Kyläkoulu-päiväkoti valmistui marraskuussa 2018 ja siihen liittyvä 10 vuoden kiinteistöleasing sopimus on arvoltaan n. 1,6 milj. euroa. Leasing sopimuksen kustannukset kohdistuvat tilojen käyttäjien eli sivistystoimen käyttötalouden vuokriin.

Kunnanhallituksen käyttötalousmenoihin on varattu 90 000 euroa Keski-Suomen verkkoholding Oy:n lainojen takausvastuiden realisoitumiseen. Toivakan kunta seuraa aktiivisesti yhtiön tilannetta ja arvioi sen vaikutuksia kuntatalouteen.

Henkilöstösuunnitelma

	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
YLEISHALLINTO				
Kunnanjohtaja	1	1	1	1
Hallintojohtaja	1	0	0	0
Talous- ja hallintosihteeri	1	1	1	1
Palkkasihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5
Palvelusihteeri	1	1	1	1
ICT-suunnittelija	1	1	1	1
Yhteensä	5,5	4,5	4,5	4,5
PERUSTURVA				
Sosiaalitoimisto				
Perusturvajohtaja	1	1	1	1
Sosiaalityöntekijä	1	1	1	1
Sosiaaliohjaaja	2	2	2	2
Perhetyöntekijä	1	2	2	2
Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori	1	1	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä (hanke)	1	1	1	1
Päivätoiminnanohjaaja	1 / 2	2	2	2
Vanhustyö				
Vanhuspalvelujohtaja	0	0	0	0
Sairaanhoidtaja	1	1	1	1
Palveluvastaava/ kotihoito	1	1	1	1
Hoitaja	10 / 11	11/10	10	10
Fysioterapeutti	1	1	1	1
Yhteensä	21 / 23	24 / 23	23	23
SIVISTYSTOIMI				
Koulut				
Rehtori / sivistystoimenjohtaja	1	1	1	1
Koulusihteeri	1	1	1	1
Lehtori	4	4	4	4

	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Luokanopettaja	9	9	9	9
Erityisopettaja	1	1	1	1
Erityisopettaja (päätoiminen tuntio- pettaja)	2	2	2	2
Erityisopettaja (tuntio- pettaja)	1	1	1	1/0
Esiluokan opettaja (päätoiminen tun- tio- pettaja)	1	2 / 1	1	1
Päätoiminen tuntio- pettaja	2	2	2	2
Tuntio- pettaja	8	8	8	7
Tuntio- pettaja ma	1	1 / 0	0	0
Koulunkäynninohjaaja	5	4	4	4
Koulunkäynninohjaaja ma	4 / 3	3	3	3/2
*Kevät/syksy				
Yhteensä	40 / 39	39 / 37	37	36 / 34
Päivähoito				
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1
Perhepäivähoitaja	2 / 1,5	1	1	1
Lastenhoitaja	8	8	7	7
Lastenhoitaja ma		1/0	1/0	
Lastentarhanopettaja	4	4	4	4
*Kevät/syksy				
Yhteensä	15 / 14,5	15 / 14	14 / 13	13
Kirjasto- toimi				
Kirjastonjohtaja	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	1	1	1	1
Kirjastoavustaja	0,85 / 0	0	0	0
*Kevät/syksy				
Yhteensä	2,85 / 2	2	2	2
Vapaa- aikatoimi				
Vapaa- aikasihteeri	1	1	1	1
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	0,6	0,6	0,6	0,6
Kuntosalin valvoja	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	2,1	2,1	2,1	2,1
TEKNINEN TOIMI				
Tekninen johtaja	1	1	1	1
Rakennustarkastaja	0,5	0,5	0,5	0,5
Ympäristösihteeri	0	0,5	0,5	0,5

	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnallisteknikko	0,5	0	0	0
Toimistosihtheeri	1	1	1	1
Kirvesmies	1	0,5	0,5	0,5
Kiinteistönhoitajat	3	3,5	3,5	3,5
Vesi- viemärlaitoksen hoitaja	2	2	2	2
Ruokapalveluesimies	1	1	1	1
Emäntä	1	1	1	1
Ravitsemistyöntekijä	3	3	3	3
Laitoshuoltaja (siivooja)	6	6	6	6
Yhteensä	20	20	20	20
Kaikki yhteensä	106,5/106	107/103	102,5/101,5	100,5/98,5

Kuntakonserni ja kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteet

Valtuusto asettaa kunnan kehittämisen pitkän aikavälin tavoitteet sekä vuosittaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista yhdessä tarkastuslautakunnan kanssa. Kuntalaki korostaa valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta toiminnasta ja taloudesta.

Kuntalain mukaan valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Lisäksi valtuusto päättää myös kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalaki korostaa koko kuntakonsernin roolia ja ohjausta.

Kunta kirjanpitolain mukaisine tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Toivakan kuntakonserni muodostuu Toivakan kunnasta, Toivakan Lämpö Oy:stä (100 %) ja Kiinteistö Oy Toivakanhakasta (100 %).

Kiinteistö Oy Toivakanhaka käsittää 11 rivitaloa, joissa on 57 asuntoa. Yhtiön toimialana on hallinnoida, vuokrata ja rakennuttaa vuokra-asuntoja sekä vastata niiden ylläpidosta ja arvonsäilymisestä. Tavoitteena on vastata kunnan vuokra-asuntokysyntään taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Tavoitteet vuodelle 2020

Kiinteistö Oy Toivakanhaka ylläpitää kiinteistösalkkuaan suunnitelmallisesti siten, että sen arvo säilyy ja arvonnousu on mahdollista. Asunnot ja niiden ympäristöt pidetään viihtyisinä ja asukastyytyväisyys on hyvä. Asuntojen kysyntä ja käyttöaste säilyvät hyvänä (95 %), vaikka etenkin isompien asuntojen kohdalla on laskua aiemmista vuosista. Vaihtuvuus on alhainen (20 %). Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen.

Kiinteistöyhtiö pyrkii lisäämään vuokra-asuntojen määrää Toivakan kunnassa joko rakentamalla uusia rakennuksia tai edistämään yksityisen tahon rakentamista ostamalla osakkeita asunto-osakeyhtiöstä.

Toivakan Lämpö Oy

Yhtiön toimialana on kaukolämmön siirto- ja jakeluverkon sekä siihen liittyvän lämpölaitoksen omistaminen ja käyttäminen, kaukolämmön myyminen ja välittäminen.

Tavoitteet vuodelle 2020

Toivakan Lämpö Oy suunnittelee kaukolämpöverkon laajentamista ja neuvottelee aktiivisesti ulkopuolisten toimijoiden kanssa energiantuotantotarpeista.

Keskusvaalilautakunta

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia yhdessä kunnanhallituksen kanssa valtiolisten ja kunnallisten vaalien ja äänestyksen lainmukaisesta läpiviennistä Toivakan kunnan alueella. Lisäksi keskusvaalilautakunta aktivoi kuntalaisia käyttämään äänioikeuttaan ja vaikutusmahdollisuuksiaan vaaleissa ja edistää näin ollen kuntalaisten osallisuutta. Lisäksi keskusvaalilautakunta vastaa ennakoäänestyksen ja koti- sekä laitosäänestyksen järjestämisestä Toivakan kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Vuonna 2020 ei järjestetä vaaleja. Seuraavat vaalit järjestetään vuonna 2021, jolloin pidetään kuntavaalit. Näiden jälkeen pidetään eduskuntavaalit vuonna 2023, tasavallan presidentin ja europarlamentin vaalit vuonna 2024 ja kuntavaalit vuonna 2025.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Äänestysaktiivisuuden säilyttäminen tai parantaminen edellisistä vastaavista vaaleista</p>	<p>Äänestysaktiivisuus verrattuna edelliseen vastaavaan vaaliin. Äänestysaktiivisuuden tulisi olla vähintään sama (-1 %) kuin edellisissä vastaavissa vaaleissa.</p>	

Kunnanvaltuusto

Toiminta-ajatus

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Perustana ovat kuntalain mukaiset tavoitteet huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista ja kestävästä kehityksestä. Kunnanvaltuusto vahvistaa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista. Kunnanvaltuusto vahvistaa myös kuntakonsernin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet.

Palvelusuunnitelma

Kunnanvaltuusto kokoontuu 6-8 kertaa vuodessa ja järjestää 2-3 seminaaria vuodessa. Kunnanvaltuuston talousarviossa suurin menoerä on henkilöstökulut, jotka muodostuvat kokouksiin liittyvistä palkkioista sivukuluineen.

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
KUNNANVALTUUSTO						
TOIMINTAKULUT	-36 163	-26 551		-26 551		-31 313
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-36 163	-26 551		-26 551		-31 313

Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka kunnanvaltuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastusta varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja konsernissa toteutuneet. Yhdessä tilintarkastusyhteisön kanssa tarkastuslautakunta vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta.

Palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunnan tehtävät perustuvat kuntalakiin ja siinä säädettyihin tehtäviin. Niistä näkyvin on vuosittain laadittava arviointikertomus. Lautakunnan tosiasiallinen toiminta jatkautuu kuitenkin koko vuodelle ja toimintavuoden aikaisia valvonta- ja tarkastustehtäviä käydään läpi kokouksissa. Tarkastuslautakunta kokoontuu tehtäviensä hoitoon noin kerran kaudessa, mutta kuitenkin tarpeen mukaan useammin tai harvemmin. Arviointitoiminnassa tarkastuslautakunta hyödyntää ensisijaisesti julkisesti saatavilla olevaa materiaalia kunnan ja sen hallintoelinten toiminnasta sekä haastattelee viranhaltijoita, kunnan työntekijöitä ja luottamushenkilöitä. Tarvittaessa lautakunta pyytää nähtäväkseen myös sellaista ei-julkista materiaalia, jonka se katsoo arviointitoiminnan kannalta tarpeelliseksi.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Yhteistyön kehittäminen	Tarkastuslautakunta pyrkii esittämään myös kehitysehdotuksia niihin asioihin joihin se puuttuu.	Konkreettiset kehitys- tai toimintatapamuutosehdotukset niihin asioihin joihin tarkastuslautakunta esittää korjaustoimenpiteitä arviointikertomuksessa
Talouden tasapainottamisen seuraaminen ja arviointi	Tarkastuslautakunta pystyy muodostamaan näkemyksen talouden tasapainottamisen näkymistä ja toteutumiseen vaikuttaneita tekijöitä.	Asiaan liittyvä käsittely kokouksissa ja arviointikertomuksessa.

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020			
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	TA 2020
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
TOIMINTAKULUT	-17 545	-17 650		-17 650,00	-17 370,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-17 545	-17 650		-17 650	-17 370
VUOSKATE	-17 545	-17 650		-17 650	-17 370
Poistot ja arvonalentumiset	-688	-688		-688	-172
TILKAUDEN TULOS	-18 233	-18 338		-18 338	-17 542

Keskushallinto

Toiminta-ajatus

Kunnanhallituksen alaiset toiminnot ja talous muodostuvat yleishallinnosta, hallinto- ja talousosastosta, henkilöstöhallinnosta, pelastustoimesta ja elinkeinotoimesta. Palvelualueen tehtävänä on tuottaa päätöksenteon ja palvelutuotannon asiantuntija- ja tukipalvelut sekä vastata luottamushenkilöorganisaation toimintaympäristöstä sekä organisaation asiakirjahallinnosta ja tietopalvelusta.

Palvelusuunnitelma

Yleishallinto

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus seuraa ja valvoo lautakuntia, palvelujen järjestämistä ja palvelutuotantoa sekä asetettujen tavoitteiden toteutumista. Kunnanhallitus kokoontuu keskimäärin kerran kuukaudessa.

Kunnanhallituksen talousarvio sisältää toimielimen toimintakuluja sekä koko kuntaan yhteisesti vaikuttavia kulueriä. Vuonna 2020 kunnanhallituksen toimintakulut ovat arviolta 295.400 euroa. Kunnanhallituksen talousarviossa merkittävän osan kuluista muodostavat kunnan yhteistoimintaosuudet, joita ovat mm. Keski-Suomen liiton ja Kuntaliiton jäsenmaksut. Kunnanhallituksen budjetissa on varauduttu Keski-Suomen verkkoholding Oy:n lainojen takauksien realisoitumiseen 90.000,00 eurolla.

Joukkoliikenteen järjestämiseksi Toivakan kunnalla on yhteistoimintaliikennöintisopimus Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa Jyväskylän seudullisen joukkoliikenteen viranomaisen joukkoliikennetarjonnasta Toivakassa (linjat 38, 38K ja 38R). Liikennöinti tarkoittaa Jyväskylän kilpailutetun joukkoliikenteen linjojen reittimuutoksia siten, että linjat 38 ja 38 K reitti ajaa Toivakan kuntakeskukseen. Lisäksi aikaisemmin markkinaehtoisena liikenteenä ajatut Jyväskylä-Kankainen-Toivakka yhteysvälin vuorot ajetaan linjana 38R osana Jyväskylän bruttoliiikennetarjontaa. Sopimuksen mukainen liikenne käsittää yhteysvälit: Jkl-Oravasaari-Toivakka, Jkl-Leppälahti-Toivakka ja Jkl-Ruuhimäki-Kankainen-Toivakka.

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020					
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019			TA 2020
YLEISHALLINTO							
TOIMINTAKULUT	-794 560	-239 607	-80 000	-319 607			-295 436
TOIMINTAKATE/ÄÄMÄ	-794 560	-239 607	-80 000	-319 607			-295 436
VUOSIKATE	-794 560	-239 607	-80 000	-319 607			-69 384
Poistot ja arvonalentumiset	-57 804	-78 824	-80 000	-78 824			-364 820
TILIKAUDEN TULOS	-852 364	-318 431	-800 000	-398 431			-364 820

Hallinto- ja talousosasto

Hallinto- ja talousosasto vastaa asiakaspalvelun sujuvuudesta ja hallinnollisten palveluiden toimivuudesta. Keskushallinnon tavoitteena on luoda puitteet toimivalle ja tehokkaalle luotamushenkilötyöskentelylle ja varmistaa eri hallintokuntien välisen yhteistyön toimivuus asioiden valmistelussa. Erityisesti keskushallinto tukee toiminnallaan kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätöksentekoa ja päätösten toimeenpanoa. Keskushallinto vastaa myös tiedotustoiminnan järjestämisestä kuntalaisille.

Keskushallinnon painopistealue on sähköisten toimintatapojen ja laadukkaan asiakirjahallinnon edistäminen ja sitä kautta tapahtuva tuottavuuden lisääminen. Toivakan kunta on hakenut valtionavustusta digitalisaation kannustinjärjestelmästä. Hankkeen tavoitteena on asiakirjojen automatisoitu indeksointi käyttö- ja pitkäaikaisarkiston tiedontallennuksessa. Hanke vastaa tiedonhallintalain vaatimuksia.

Taloushallinto toteuttaa kunnan kirjanpidon ja tilinpäätöksen konsernitilinpäätöksineen, sekä toimittaa talous- ja toimintatilaston. Taloushallinto vastaa lisäksi laskutuksesta, ostoreskont-rasta, maksuliikenteestä ja rahoituksen hoidosta sekä takauksista ja perinnästä. Taloushallinto ylläpitää sähköistä reaaliaikaista raportointijärjestelmää ja tuottaa päätöksenteon tueksi seurantaraportteja sekä kustannuslaskentaa. Taloushallinto huolehtii taloudenohjauksesta tuottamalla taloudellista tietoa johdolle, toimialoille sekä viranomaisille. Taloushallinnon tavoitteena on talousarvion ja raportoinnin saumattoman yhteistyön edistäminen ja prosessin kehittäminen. Taloussuunnittelun kehittämiseen tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota, jotta ennustaminen muuttuvassa toimintaympäristössä on paremmin mahdollista.

Ict-suunnittelu hankkii kunnan palvelualueille tietoteknisen infrastruktuurin sekä vastaa sen ylläpidosta ja kehittämisestä. Ict-suunnittelu on myös mukana operatiivisten tietojärjestelmien sekä kuntalaisille suunnattujen sähköisten asiointipalvelujen kehittämisessä yhdessä palvelualueiden kanssa.

Ict-suunnittelun painopistealueet ovat tietoliikennepalveluiden uudistaminen ja tietoturvallisuuden kehittäminen.

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
HALLINTO-JA TALOUSOSASTO						
3000 TOIMINTATUOTOT	278 617	285 600		285 600		254 571
TOIMINTAKULUT	-422 989	-457 695		-457 695		-406 399
TOIMINTAKATE / VÄÄMÄ	-144 371	-172 035		-172 035		-151 828
Poistot ja arvonalentumiset	-36 896	-26 185		-26 185		-8 457
TILIKAUDEN TULOS	-181 268	-198 220		-198 220		-160 285

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinto valmistelee yhteistyössä henkilöstöpolitiikan peruslinjaukset ja luo työvälineitä ja ohjeita henkilöstöjohtamisen käytännön toteuttamiseen. Tällaisia osa-alueita ovat mm. henkilöstösuunnittelu, henkilöstön rekrytointi, palkkaus- ja palvelussuhdeasiat, henkilöstön kehittäminen, henkilöstöpalvelut, työterveyshuolto, työsuojelu, yhteistoimintamenetely ja työhyvinvointi. Henkilöstöhallinto vastaa koko kunnan henkilöstön palkanlaskennasta.

Ylkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-m uutos 2019	Budjetti + m uutos 2019		TA 2020
HENKILÖSTÖHALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	81 454	59 779		59 779		64 612
TOIMINTAKULUT	-160 450	-138 013		-138 013		-100 611
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-78 995	-78 234		-78 234		-35 999

Pelastustoimi

Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa ja tuloksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa.

Pelastustoimen palvelujen palvelutasosta on säädetty pelastuslain 28–29 §:ssä (Pelastuslaki 379/2011). Ensihoidon palvelutasopäätös on hyväksytty Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuustossa 8.12.2017. Pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasopäätöstä toteutetaan pelastuslaitoksen vuosittain tarkistettavalla talousarviolla. Palvelutasopäätöstä toteutetaan vuosien 2018–2020 ajalle tehdyllä palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmalla. Toimintavuoden 2020 aikana valmistellaan uusi palvelutasopäätös tuleville vuosille.

Pelastustoimessa kuntien maksuosuudet nousevat keskimäärin 8,8 prosentilla. Vuoden 2020 talousarvioesityksessä kuntien maksuosuuksien kasvu johtuu siitä, että pelastuslaitoksen taseen kumulatiivinen ylijäämä 1 769 325 euroa poistuu pääosin vuoden 2019 aikana.

	Asukasluku 31.12.2018	Maksuosuus TAE 2019 (€)	Maksuosuus TAE 2020 (€)	Muutos 2019-2020 (€)	Muutos 2019-2020 (%)
Toivakka	2403	190 465	209 189	18 724	9,8 %

Ylkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-m uutos 2019	Budjetti + m uutos 2019		TA 2020
PELASTUSTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-190 196	-197 151		-197 151		-202 051
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-190 196	-197 151		-197 151		-202 051

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tehtävänä on luoda kuntaan suotuisat olosuhteet asumiseen, työskentelyyn ja yrittämiseen. Elinkeinopolitiikan onnistumisella on merkittävä rooli kunnan talouden pitkän aikavälin kestävässä kehityksessä ja palvelujen rahoituksessa. Elinkeinopolitiikan onnistuminen näkyy suotuisana väestö- ja työpaikkakehityksenä, yrityskannan kehityksenä sekä kunnan veropohjan kasvuna. Toivakan kunnan elinkeinotoimi tarjoaa tukea yrittäjyyteen ja eri toimialojen kehittämiseen.

Aloittavan ja toimivan yrityksen palvelut tarjotaan yrityksille yhteistyöverkoston kautta. Myös yritysten kehittämispalvelut tarjotaan ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Autetaan Toivakassa toimivien yrittäjien verkostoitumista, kasvua ja hyvinvointia saattamalla yrityksiä yhteen verkostoitumistapahtumien ja sähköisten tiedotuskanavien kautta sekä tapaamalla yrittäjiä. Toivakan kunta tarjoaa yrityksille sijoittumispalveluja; yritysalueen markkinointi.

Maaseutuelinkeinohallinnon viranomaistehtävät hoitaa Laukaan kunta. Toimintakulut kateetaan kuntien maksuosuuksilla, jotka määräytyvät edeltävän vuoden kuntien aktiivitulojen määrien perusteella.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kestävä ja tasapainoinen kuntatalous, joka mahdollistaa kehittämisen 2. Toimiva riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttaminen. 3. Vetovoiman kehittäminen 4. Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kertynyt yli-/alijäämä, tuloveroprosentti, tulo-rahoituksen riittävyys. 2. Sisäisten tarkastajien valinta. 3. Asukasluvun kasvuun tähtäävät toimenpiteet. 4. Omistajapolitiittiset linjaukset ja tavoitteiden toteutuminen yhtiöittäin, aktiivinen viestintä. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Talousraportoinnin kehittäminen päätöksenteon tueksi. 2. Sisäisen tarkastuksen suunnitelman laatiminen ja toteuttaminen. 3. Tavoitteen huomiointi osana kaikkea päätöksentekoa, tehokas viestintä ja markkinointi. 4. Konserniohjeen ajantasaistaminen, konsernijohdon ja yhteisöjen tiivis vuorovaikutus.
Tuotantotavoitteet		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö 2. Yrittäjä- ja järjestöyhteistyön tiivistäminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kehityskeskustelut ja sairauspoissaolojen määrät 2. Yrittäjätilaisuuksien ja yritysvierailujen määrä ja palaute 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Viestintä, tiimipalaverit, varhainen tuki 2. Yrittäjien aamukahvit, muut yritystapahtumat, yritysvierailut ja muu yhteistyö.

Ulkoinen/Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
ELINKEINOTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	10 828	10 200		10 200		11 200
TOIMINTAKULUT	-130 569	-115 862		-115 862		-92 120
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-119 740	-105 662		-105 662		-80 920

Yhteinen	1.1.2020	- 31.12.2020					
	2018	TA 2019	Bu-muutos	Budjetti +	TA 2020		
		2019	2019	muutos	muutos		
				2019	2019		
00003000 KUNNANHALLITUS							
0003 TULOSLASKELMA							
3000 TOIMINTATUOTOT							
3001 Myyntituotot	15 501					1 100	
3300 Tuet ja avustukset	13 123	17 500		17 500		17 500	
3400 Muut toimintatuotot	62	10 200		10 200		10 200	
3000 TOIMINTATUOTOT	38 686	27 700		27 700		28 800	
4000 TOIMINTAKULUT							
4001 Henkilöstökulut	-442 538	-393 596		-393 596		-314 091	
4300 Palvelujen ostot	-577 590	-616 670		-616 670		-605 750	
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavar	-30 663	-52 270		-52 270		-24 470	
4700 Avustukset	-7 036						
4800 Muut toimintakulut	-7 269	-14 500	-80 000	-94 500		-107 800	
4000 TOIMINTAKULUT	-1 065 097	-1 077 036	-80 000	-1 157 036		-1 052 111	
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 026 411	-1 049 336	-80 000	-1 129 336		-1 023 311	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut 6300 Muut rahoituskulut							
6000 Rahoitustuotot ja -kulut							
6999 VUOSIKATE	-1 026 412	-1 049 336	-80 000	-1 129 336		-1 023 311	
7000 Poistot ja arvonalentumiset							
7100 Suunnitelman mukaiset poist	-94 700	-105 009		-105 009		-77 841	
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-94 700	-105 009		-105 009		-77 841	
8499 TILIKAUDEN TULOS	-1 121 112	-1 154 345	-80 000	-1 234 345		-1 101 152	
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 121 112	-1 154 345	-80 000	-1 234 345		-1 101 152	

Yhteinen / sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020					
	2018	TA 2019	Bu-muutos	Budjetti +	TA 2020		
		2019	2019	muutos	muutos		
				2019	2019		
00003000 KUNNANHALLITUS							
0003 TULOSLASKELMA							
3000 TOIMINTATUOTOT							
3001 Myyntituotot	347 715	327 939		327 939		302 683	
3300 Tuet ja avustukset	23 123	17 500		17 500		17 500	
3400 Muut toimintatuotot	62	10 200		10 200		10 200	
3000 TOIMINTATUOTOT	370 900	355 639		355 639		330 383	
4000 TOIMINTAKULUT							
4001 Henkilöstökulut	-442 538	-393 596		-393 596		-314 091	
4300 Palvelujen ostot	-582 720	-619 381		-619 381		-606 270	
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavar	-30 663	-52 270		-52 270		-24 470	
4700 Avustukset	-7 036						
4800 Muut toimintakulut	-635 805	-83 081	-80 000	-163 081		-151 786	
4000 TOIMINTAKULUT	-1 698 763	-1 148 328	-80 000	-1 228 328		-1 096 617	
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 327 863	-792 689	-80 000	-872 689		-766 234	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut 6300 Muut rahoituskulut							
6000 Rahoitustuotot ja -kulut							
6999 VUOSIKATE	-1 327 863	-792 689	-80 000	-872 689		-766 234	
7000 Poistot ja arvonalentumiset							
7100 Suunnitelman mukaiset poist	-94 700	-105 009		-105 009		-77 841	
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-94 700	-105 009		-105 009		-77 841	
8499 TILIKAUDEN TULOS	-1 422 563	-897 698	-80 000	-977 698		-844 075	
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 422 563	-897 698	-80 000	-977 698		-844 075	

Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunta vastaa laissa säädettyjen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä, seuraamisesta ja kehittämisestä. Perusturvalautakunta huolehtii sosiaali- ja terveystalouden yhteensovittamisesta ja toimialansa tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen seuraamisesta.

Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille tarpeenmukaiset, lakisääteiset peruspalvelut ja vaikuttaa ennaltaehkäisevästi hyvinvointia uhkaaviin tekijöihin. Palvelut pyritään järjestämään taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Talousarviossa kustannukset kirjataan tilikartan mukaisesti. Jäljempänä tulevat alaotsikot ovat tilikartan mukaiset.

Sosiaalihuolto

Sosiaalitoimiston työntekijöiden riittävä määrä ja pysyvyys ovat olennaisia asiakastyön jatkuvuuden ja työn kehittämisen kannalta. Tehtäväkuvia arvioidaan vuosittain tarpeen mukaan.

Kustannuspaikka sisältää perusturvajohtajan palkkauksen sekä yleisiä sosiaalitoimen ostopalveluja (Kela-ohjelma, sosiaalialan osaamiskeskus jne.)

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020			
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	TA 2020
SOSIAALITOIMISTO					
TOIMINTATUOTOT	72 751	57 526		57 526	
TOIMINTAKULUT	-154 761	-198 521		-198 521	-171 878
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-82 010	-140 995		-140 995	-171 878

Lastensuojelu

Keskeinen tavoite on antaa monialaista ja moniammatillista tukea lapsille, nuorille ja perheille mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Lapsiperheiden palveluita järjestetään sosiaalihoitolain ja lastensuojelulain perusteella joko omana palveluna tai ostopalveluna.

Lapsiperheiden varhaisen tuen palveluilla (lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, koulukuraattori, perheneuvola, psykologipalvelu, psykiatrinen sairaanhoitaja, kouluterveydenhoitaja) pyritään tukemaan lasten ja perheiden hyvinvointia niin, ettei vaativampia palveluita tarvittaisi.

Kotipalvelua järjestetään kunnan omana toimintana kahden perhetyöntekijän toteuttamana sekä tilapäisenä että pitempikestoisena. Tukihenkilötyötä ja tukiperhetyötä ostetaan ulkopuolisilta palvelutuottajilta vain silloin, kun välttämätöntä tukea ei pystytä itse järjestämään.

Lapsiperheiden sosiaaliohjaaja toimii myös koulukuraattorina osan työajastaan. Kouluilla tehtävän työn tarve on lisääntynyt. Koulupsykologipalvelua on hankittu yhtenä päivänä viikossa Jyväskylän kaupungilta. Vuonna 2020 sitä saadaan 1,5 päivää seututerveyskeskuksen kautta.

Kunnan perhekeskusmallin mukainen Perhevakka-työskentely on suunnitelmallista, monialaista verkostomaista yhteistyötä muiden kunnan toimijoiden, terveyspalveluiden sekä järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden tarjoama varhainen tuki (mm. neuvola, maksuton 5-vuotiaiden varhaiskasvatus) on tärkeänä osana lapsiperheiden palveluvalikossa.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Tietoisuus sosiaalitoimen työstä on lisääntynyt (päättäjillä, yhteistyökumppaneilla, kuntalaisilla)</p> <p>Ennaltaehkäisevät palvelut pysyvät nykyisellä tasolla (kotipalvelun ja perhetyön resursointi)</p> <p>Nopea reagointi palvelutarpeisiin</p>	Henkilöstön määrä ennallaan	Iltakoulut päättäjille Työnkuvien avaaminen Kuntalaisillat
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Pystytään vastaamaan palvelutarpeisiin tehokkaasti toimivan ja tiiviin tiimin vuoksi</p> <p>Toimiva yhteistyö eri toimijoiden (yhteisyökumppanit) kanssa</p>	Asiakaspalautteen kerääminen	Riittävä henkilöstö Säännölliset tiimitapaamiset

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019	2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
LASTENSUOJELU						
TOIMINTAKULUT	-280 821	-173 986			-173 986	-171 089
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-280 821	-173 986			-173 986	-171 089

Muut lasten ja perheiden palvelut

(työllistämis- ja hyvinvointikoordinointi, sosiaalityö, kasvatus- ja perheneuvola, perhetyö, etsivä nuorisotyö, shl aikuistyö, shl lapsiperheet, koulukuraattori)

Sosiaalityö

Päihdehuolto

Palvelu- ja sosiaaliohjauksella tuetaan aikuisten arjessa selviytymistä. Seututerveyskeskuksen palveluohjaaja on kuntalaisten käytettävissä kaikissa sosiaali- ja terveyspalveluita koskevilla kysymyksissä. **Sosiaalityöntekijä** vastaa palvelutarpeen arvioinneista ja asiakassuunnitelmista tarvittaessa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kela ohjaa sosiaalityön tarpeessa olevat tai harkinnanvaraista toimeentulotukea tarvitsevat asiakkaat sosiaalityöntekijälle.

Moniammatillista yhteistyötä kehitetään edelleen kunnan eri toimijoiden, terveyspalveluiden ja muiden toimijoiden kanssa. Erityistä tukea tarvitseville asiakkaille laaditaan yhteiset palvelusuunnitelmat.

Päihdehuollossa painopisteenä on ennaltaehkäisevä työote. Kunta on mukana ennaltaehkäisevässä tiedolla johtamisen hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on rakentaa ehkäisevän päihdetyön tietoon pohjautuva johtamisen malli maakuntaan, siirtää painopistettä ennaltaehkäisyyn sekä mallintaa ennaltaehkäisevän päihdetyön palvelupolku.

Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden tukea vahvistetaan eri toimijoiden kanssa ja tarjotaan tukea arkeen ja asumiseen.

Työllistämis- ja hyvinvointikoordinointi

Työikäisten palveluilla edistetään kuntalaisten hyvinvointia, vähennetään eriarvoisuutta sekä vahvistetaan yhteiskunnallista osallisuutta.

Työllisyyspalvelut on työllisyydenhoidon tuki- ja asiantuntijaorganisaatio, jonka tavoite on heikossa työmarkkina-asemassa olevien nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistyminen tai työllistymisen edistäminen.

Työllisyyspalvelun kohderyhminä ovat työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yli 300 päivää saaneet, nuoret, osatyökykyiset sekä muuta erityistä tukea työllistymiseensä tarvitsevat työnhakijat. Työllistymistä edistäviä monialaisia palveluita (TYP) järjestetään yhteistyössä TE-toimiston, Kelan, eri viranomaisten, yritysten, säätiöiden ja järjestöjen kanssa. Kunnan työllisyyspalveluja kehitetään ja uudistetaan lainsäädännön mukaan.

Tavoitteena on asiakkaiden aito kohtaaminen ja joustavien ja laadukkaiden palvelukokonaisuuksien kehittäminen sekä työnhakijoille että työnantajille.

Työikäisten palveluissa erityisenä painopisteenä on vahvistaa kunnan työllisyydenhoidon palveluita, joilla työssäkäyntivalmiuksia parannetaan ja vahvistetaan.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Työn ja työllistymisen avulla torjutaan tehokkaasti köyhyyttä, syrjäytymistä ja eriarvoisuutta	Hyte-raportti ja sieltä nousevat asiat	Kunnan omat työllistämistoimenpiteet Moniammatillinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa
Tuotantotavoitteet Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistäminen Laadukkaiden palvelukokonaisuuksien kehittäminen	Työttömien määrä Työmarkkinatuen kuntaliikkeen määrä	Yritysyhteistyön tehostaminen (piilotyöpaikat) Kuntouttavan työtoiminnan sisällön kehittäminen ja toiminnan laajentaminen kunnan eri hallintokuntiin

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen sekä luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin sekä auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Etsivän työn ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö on nuorelle aina vapaaehtoista. Sen tarkoituksena on tarjota nuorelle varhaista tukea.

Vuonna 2020 pyritään erityisesti tukemaan nuorten oman elämän hallintaa yläkoulusta lähtien. Etsivä tekee moniammatillista yhteistyötä muiden toimijoiden, seurakuntien ja järjestöjen kanssa.

Ulkoinen sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020						
	2018	TA 2019 2019		Bu-m uutos 2019	Budjetti + m uutos 2019			TA 2020
MUUT LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	27 894	28	28 000	10 266	38 266			27 500
TOIMINTAKULUT	-326 582	-353	-353 805	-28 721	-382 526			-368 283
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-298 688	-325	-325 805	-18 455	-344 260			-340 783

Kehitysvammahuolto

Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Vammaispalvelujen tukipalvelut

Tavoitteena on turvata vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset lakisääteiset palvelut, edistää vammaisen henkilön suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, turvata tarpeellinen hoito ja huolenpito ja edistää vammaisen henkilön mielekästä elämää ja osallisuutta yhteiskunnan toimintaan.

Kustannukset ovat seuraavilla kustannuspaikoilla talousarviossa: **laitoshoito** (kehitysvammaisten laitoshoidon eläkemenoperusteiset maksut, ent. Suojarinne), **avohoito** (päivätoiminta khvh, asumispalvelut khvh, perhehoito, aamupäivä-iltapäivähoito), **muut vanhusten ja vammaisten palvelut** (vammainen palvelutalot, shl asumispalvelut, omaishoidontuki alle 65-vuotiaat), **vammaispalvelujen tukipalvelut** (vammaisille annettavat avustukset, henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelut, päivätoiminta, asuntojen korjaus, apuvälineet).

Asumispalveluja järjestetään ostopalveluina ja niihin liitetään tarvittavat tukipalvelut asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Lakisääteisiä palveluita ovat kuljetuspalvelu, henkilökohtainen apu, palveluasuminen ja päivätoiminta.

Ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden perhehoidon maakunnallinen koordinaatio vakinaistetaan vuoden 2020 alusta.

Kustannusten osalta on tapahtuu kasvua asiakkaiden palvelutarpeiden muuttuessa. Kasvua tapahtuu erityisesti asumispalveluiden järjestämisestä, arjen tuen (henkilökohtainen apu) sekä omaishoidon vapaiden ja intervallijaksojen järjestämisestä.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Riittävien ja yksilöllisten palveluiden turvaaminen asiakkaiden tarpeiden mukaisesti	Asiakastyytyväisyyskyselyt	Palvelutarpeiden kartoitus kaikille asiakkaille Palveluiden järjestäminen yksilöllisesti lain vaatimalla tavalla
Tuotantotavoitteet Suunnitelmallinen työskentely ja ennakointi palvelun järjestämiseksi	Asiakastyytyväisyyskyselyt Asiakasillat 1 x vuosi	Suunnitelmien ajan tasalla pitäminen ja päivittäminen vähintään 1x vuosi ja tarpeen mukaan Palvelujen järjestäminen mahdollisimman kustannustehokkaasti

Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Talousarvion mukaiset kustannukset vammaispalveluissa ovat vammaispalvelulain mukainen asumispalvelu (palvelutalot), sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelut (mielenterveyskuntoutajat) sekä alle 65-vuotiaiden omaishoidontuki.

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
KEHITYSVAMMAHUOLTO						
TOIMINTATUOTOT	17 052	8 500		8 500		11 400
TOIMINTAKULUT	-456 305	-379 606		-379 606		-541 463
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-439 253	-371 106		-371 106		-530 063

Vanhushuolto

Palvelukokonaisuuteen kuuluu useita ikäihmisille suunnattuja palveluja. Näitä ovat kotihoito ja sen tukipalvelut, palveluasuminen, perhehoito, omaishoito, päivätoiminta, kuntoutuspalvelut ja viriketoiminta.

Ikäihmisten palveluiden tehtävänä on tuottaa asiakaslähtöisiä, oikea-aikaisia ja turvallisia palveluja kuntalaisille. Palvelurakenteilla pyritään tukemaan tervettä ikääntymistä ja hyvää elämänlaatua.

Laitohoito (eläkemenoperusteiset henkilöstökulut)

Avohoito (kotipalvelu, turvapuhelimet, ikääntyvien päivätoiminta)

Kotipalvelu on merkittävin peruspalvelu, joka on asiakasmäärältään suurin ja ainoa kunnan täysin oma tuottama vanhushuolto. Kotihoito säilyy kehittämisen painopisteenä vuonna 2020 niin, että turvataan edelleen laadukas, hyvin toimiva kotihoito toivakkalaisille ikäihmisille.

Laadukas kotihoito edellyttää riittävän henkilöstön, joka on motivoitunut ja osaava. Laatuun mittaamaan mm. asiakaskokemuksilla. Kotihoidon tukipalvelut ovat tärkeä osa kotihoidon kokonaisuutta. Tukipalveluja ovat ateria-, turva-, kuljetus-, kauppa- ja kylvetyspalvelu. Tukipalvelujen tuottamiseen tarvitaan ja käytetään useita yhteistyökumppaneita.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet		
Laadukas, toimiva kotihoito ja muut ikäihmisten palvelut		Asiakaskyselyt
Omaishoitajuuden tukeminen	Toteutuneiden päivien määrä uusissa palvelumuodoissa	Omaishoidon vapaiden järjestäminen eri tavoin: kotiin annettava perhehoito, intervallijaksot

		Kotisairaalatoiminta
Tuotantotavoitteet		
Tyytyväiset palveluiden käyttäjät	Tyytyväisyys/palautekysely palveluiden käyttäjille ja omaishoitajille	Monipuoliset, tarpeenmukaiset palvelut yhteistyössä eri tahojen kanssa
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Työtyytyväisyyskysely henkilöstölle	Henkilöstön riittävyyden, työhyvinvoinnin ja lisäkoulutuksen turvaaminen
Mahdollisimman hyvinvoivat omaishoitajat ja omaishoidettavat		Yhteydenpito omaishoitajien ja -hoidettavien kanssa, omaishoitajien terveystarkastukset, kotiin annettava perhehoito

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020 - 31.12.2020					
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	TA 2020	
VANHUSHUOLTO						
TOIMINTATUOTOT	273 312	135 000		135 000	124 890	
TOIMINTAKULUT	-2 754 851	-1 966 571		-1 966 571	-2 095 195	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 481 539	-1 831 571		-1 831 571	-1 970 305	

Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Talousarviossa tällä kustannuspaikalla on vanhuspalveluista veteraanit, sotainvalidit, yli 65-vuotiaiden omaishoidontuki, ikäihmisten päivätoiminta ja ikäihmisten perhehoito.

Omaishoitoa tuetaan eri tavoin vuonna 2020. Omaishoitajaperheisiin pidetään yhteyttä kotikäynnein, puhelimitse ja muiden tapahtumien myötä. Omaishoitoa tukevia uusia palveluita on otettu kokeiluun ja niiden jatkuvuutta arvioidaan vuoden 2020 puolivälissä.

Pienryhmässä toteutettava **päivätoiminta** on toiminut ostopalveluna Soivakassa tammi-kuusta 2019 alkaen. **Kotiin annettavaa perhehoitoa** on toteutettu syyskuusta alkaen. Näillä toimilla on mahdollistettu omaishoitajille vapaata ja tukea hoitotyöhönsä.

Uutena palveluna vuonna 2019 on aloitettu kokeiluluonteisena **kotisairaalatoiminta**, minkä tuottaa yksityinen toimija. Kotisairaalatoiminta vähentää joissakin tapauksissa terveyskeskussairaalapaikkojen käyttöä kun esim. virka-ajan ulkopuolisten suomensisäisten hoitojen tarve voidaan hoitaa kotisairaalakäynnein. Kotisairaalatoiminnan hyötyjä seurataan puolen vuoden ajan.

Muut palvelut

Tällä kustannuspaikalla ovat viriketuvasta aiheutuvat kustannukset (kyydit, keittiöavustajan palkka, osa kotihoidon työntekijän palkasta, ruokailut), keskiviikkokerhon vetäjän palkka, vanhus- ja vammaisneuvoston kustannukset, kaupungeilta ostettavat ikäihmisten asumispalvelut.

Viriketupa on seurakuntatalolla järjestettävää viikoittain tapahtuvaa kuntalaisten päivätoimintaa. Sitä toteutetaan yhdessä kunnan, seurakunnan ja vapaaehtoisten voimin. Kotihoidon hoitaja vastaa ohjelmasta yhdessä diakonin kanssa. Keittiöapulaisen palkkaan on varattu määräraha, koska toiminnan sujuminen vaatii 1-2 henkilön työpanoksen. Ruoka on tuulee Upin lounasravintolasta ja kävijät maksavat sen itse kunnan laskutuksen mukaan.

Viriketupa-toiminta on erittäin suosittua toimintaa, joka tavoittaa kaikki kunnan ikäihmiset. Sen jatkaminen nähdään erittäin tarpeellisena, koska kunnalla ei ole näin kattavaa omaa päivätoimintaa.

Ikääntyvien ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut

Tehostettua palveluasumista asiakkaille järjestetään pääsääntöisesti palveluseteliä käyttäen kunnan hyväksymissä palvelusetelituottajien yksiköissä, joita on tällä hetkellä 7 kpl.

Kevyt palveluasuminen on palvelumuoto, jota tarvitaan pienimuotoisesti täydentämään vanhuspalveluita. Tavoitteena vuodelle 2020 on saada mahdollisuus tarjota asiakkaille myös kevyttä palveluasumista, joka toteutetaan ostopalveluna yksityisiltä toimijoilta.

Laitoshoidon kustannuspaikalle (vanhainkoti, tukiasunnot) varataan edelleen määrärahat eläkemenoperusteisiin menoihin.

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020					
	2018	TA 2019 2019	Bu-m uutos 2019	Budjetti + m uutos 2019			TA 2020
MUUT VANHUSTEN JA VAMM.PALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	41 334	30 200		30 200			15 900
TOIMINTAKULUT	-443 001	-387 345	-51 600	-438 945			-502 296
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-401 667	-357 145	-51 600	-408 745			-486 396

Terveydenhuolto

Perusterveydenhuolto

Keski-Suomen seututerveyskeskus järjestää perusterveydenhuollon palvelut, lääkärin ja hoitajien vastaanotot, suun terveydenhuollon palvelut ja neuvolapalvelut Toivakan terveysasemalla. Päivystys järjestetään keskussairaalan Nova-yksikössä. Terveyskeskussairaala-paikat ovat Joutsassa ja Laukaassa. Vuodeosastolta kotiin siirryttäessä voidaan tarvittaessa käyttää välivaiheen kuntoutuspaikkana Hoivakoti Soivakan lyhytaikaispaikkaa.

Terveysasemalla toimii Joutsan ja Luhangan kanssa yhteinen palveluohjaaja yhtenä päivänä viikossa. Toivakkalaisten käytettävissä on lisäksi fysioterapeutti, kliininen asiantuntija mielenterveys- ja päihdepalveluissa, muistihoitaja/muistikoordinaattori, koululla psykiatrinen sairaanhoitaja, kouluterveydenhoitaja sekä koulupsykologi. Konsultoivina lääkäreinä toimivat seututerveyskeskuksen oma geriatri sekä psykiatri.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa tehdään moniammatillista yhteistyötä mm. tekemällä asiakkaiden kanssa yhteisiä asiakas- ja hoitosuunnitelmia.

Seututerveyskeskuksen oman toiminnan kehittämisellä on mahdollista vaikuttaa erikoissairaanhoidon menoja vähentävästi. Kuntalaisten hyvin vointia ja sairastavuutta seurataan tiiviisti, niin että ennaltaehkäisevää työtä voitaisiin kohdentaa mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

Seututerveyskeskuksen talousarvioesitys vuodelle 2020 on 0,56 % pienempi kuin vuodelle 2019. Kehittämistoimenpiteitä ovat mm. digiklinikka ja sähköinen asiointi, hoidon tarpeen arvioinnin kehittäminen, palveluohjauksen kehittäminen, eteentyönnetty erikoissairaanhoido (oman geriatrin ja psykiatrin konsultaatiot) sekä jatkuvan muutoksen johtaminen.

Erikoissairaanhoido

Keski- Suomen sairaanhoitopiiri järjestää erikoissairaanhoidon palvelut joko omana toimintana tai ostopalveluina. Palveluihin sisältyvät sairaanhoidon lisäksi päivystys, ensihoito, psykiatrin poliklinikka- ja asumispalvelut sekä kehitysvammanneuvolatoiminta. Kunnan kustannuksiin tulevat myös erityisvelvoitemenot eli potilasvakuutuksesta aiheutuvat menot.

Uusi sairaala Nova valmistuu vuoden 2020 lopulla. Sairaalapaikkoja vähennetään jo vuoden 2020 alusta. Tämä saattaa vaikuttaa terveyskeskussairaalapaikkojen ja kotihoidon tarpeen kasvuun kunnissa.

Uuden sairaalan rakentaminen, potilastietojärjestelmien hankinnat jne. nostavat jäsenkuntien kustannuksia tulevina vuosina merkittävästi. Vuoden 2020 osalta jäsenkunnat ovat edellyttäneet sairaanhoitopiiriltä enintään 2 %:n kustannusten nousua. Toivakan osalta nousi olisi ollut alustavan arvion mukaan 9,2 %.

Kuntien laskutus perustuu vuodesta 2019 alkaen kiinteään kuukausilaskutukseen siten, että kunnan asukasluvun perusteella määräytyy 10 % ja 90 % edellisten vuosien palvelujen käytön perusteella. Sairaanhoitopiirin tarkat talousarviotiedot saadaan vasta marraskuun alussa.

Ympäristöterveydenhuolto

Palvelut ostetaan Jyväskylän kaupungilta. Terveysterveystoimintoihin kuuluu terveydensuojelu, tupakkalain ja elintarvikkeiden valvonta sekä eläinlääkintähuolto.

Ulkoinen / sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muuutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
PÄIHDEHUOLTO						
TOIMINTAKULUT	-13 468	-6 810		-6 810		-9 827
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-13 468	-6 810		-6 810		-9 827

Ulkoinen/Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020					
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti+muutos 2019			TA 2020
TERVEYDENHUOLTO							
TOIMINTAKULUT	-4 221 469	-4 560 239	76 600	-4 483 639			-4 625 811
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 221 469	-4 560 239	76 600	-4 483 639			-4 625 811

Muu sosiaali- ja terveystoimi

Tilikartalla tähän kuuluvat työmarkkinatuen kuntaosuus, täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki sekä kuntouttava työtoiminta.

Ulkoinen/Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020					
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti+muutos 2019			TA 2020
MUU SOSIAALI-JA TERVEYSTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	31 695	16 595		16 595			19 320
TOIMINTAKULUT	-208 778	-205 710		-205 710			-211 655
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-177 083	-189 115		-189 115			-192 335

Ulkoinen	1.1.2020 - 31.12.2020						
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020	
PERUSTURVALAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	117 080	75 726	1650	77 376		17 100	
Maksutuotot	257 501	148 500		148 500		131 800	
Tuet ja avustukset	88 116	51 595	8 616	60 211		46 820	
Muut toimintatuotot	1341					3 290	
TOIMINTATUOTOT	464 037	275 281	10 266	286 087		199 010	
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-1800 793	-1 183 467	-28 721	-1 212 188		-1 199 836	
Palvelujen ostot	-5 341 299	-5 346 601	25 000	-5 321 601		-5 736 742	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-96 752	-73 020		-73 020		-74 820	
Avustukset	-973 390	-1 452 674		-1 452 674		-1 515 700	
Muut toimintakulut	-36 587	-22 040		-22 040		-13 550	
TOIMINTAKULUT	-8 248 819	-8 077 802	-3 721	-8 081 523		-8 540 648	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 784 782	-7 801 981	6 545	-7 795 436		-8 341 638	
Rahoitustuotot ja -kulut							
Muut rahoituskulut	-1						
Rahoitustuotot ja -kulut	-1						
VUOSIKATE	-7 784 782	-7 801 981	6 545	-7 795 436		-8 341 638	
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 256	-1 607		-1 607		-1 091	
TILIKAUDEN TULOS	-7 789 038	-7 803 588	6 545	-7 797 043		-8 342 729	

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020 - 31.12.2020						
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020	
PERUSTURVALAUTAKUNTA							
TUOSELASKELMA							
TOIMINTATUOTOT	464 037	275 821	10 266	286 087		199 010	
TOIMINTAKULUT	-8 860 036	-8 232 593	-3 721	-8 236 314		-8 697 497	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 395 998	-7 956 772	6 545	-7 950 227		-8 498 487	
Rahoitustuotot ja -kulut	-1						
VUOSIKATE	-8 395 999	-7 956 772	6 545	-7 950 227		-8 498 487	
Poistot ja arvonalentumiset	-4 256	-1 607		-1 607		-1 091	
TILIKAUDEN TULOS	-8 400 254	-7 958 379	6 545	-7 951 834		-8 499 578	

Sivistyslautakunta

Toiminta-ajatus

Sivistystoimen tehtävänä on muodostaa varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan sekä yleissivistävän koulutuksen palveluista kokonaisuus, joka tehokkaasti ja taloudellisesti edistää kuntalaisten koulutustarpeita, sekä henkisen ja fyysisen kehittämisen tarpeita.

Palvelusuunnitelma

Esi- ja perusopetuksessa vuonna 2020 on painopisteenä ja laaja-alaisen oppiainerajat ylittävän oppimiskokonaisuuden teemana liikkuminen ja hyvinvointi. Tavoitteena on koulupäivän liikunnallistaminen edellisvuoden ”Liikkuvan koulun” käytäntöjä jatkaen ja uusien toimintatapojen kehittämisen kautta.

Yhteisten toiminta- ja teemapäivien avulla huolehditaan yli ikäryhmien tapahtuvasta vuoro-vaikutuksen vahvistamisesta ja koulun yhteisöllisyyden edistämisestä osana koko kouluyhteisön hyvinvointia.

Päiväkoti Kompassin lopetettua toimintansa, on kunnallisen varhaiskasvatuksen kysyntä kasvanut. Talousarviovuonna varhaiskasvatuksessa selvitetään keinoja, joilla pystytään vastaamaan lisääntyneeseen varhaiskasvatuspaikkojen tarpeeseen. Tavoitteena on aloittaa kerhotoiminta Ruuhiryhmässä, jotta varsinaiset varhaiskasvatuspaikat vapautuvat niitä tarvitseville. Tarvittaessa mietitään yhteistyökuvioita esimerkiksi ev.lut. seurakunnan kanssa kerhotoiminnan resursointiin. Jatketaan Kankaisilla päiväkotikoulun yhteistoimintasuunnitelman laatimista sekä toteutetaan laadittua suunnitelmaa.

Kirjaston, koulujen ja varhaiskasvatuksen yhteistyö syvenee vuoden 2020 aikana Lukuliikahaudus Toivakan kirjastoon -hankkeen toteuttamisen myötä.

Vapaa-aikatoimi pyrkii yhdessä nuorisovaltuuston, etsivän nuorisotyön, kulttuuritoimen ja järjestöjen kanssa kehittämään nuorille uusia toimintamuotoja.

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimenlautakunta päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista, toimialansa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta sekä valmistelee ja tekee esityksiä sivistystoimen hoitamiseen tarvittavista määrärahoista. Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa, paitsi kesä- ja heinäkuussa tarvittaessa. Koulukeskuksen rehtori hoitaa oman toimensa ohella sivistystoimen-

johtajan tehtävät (10 %) ja koulusihteerin työajasta kuluu noin 35 % sivistystoimen hallinnossa ja 40 % perusopetuksessa työskentelyyn sekä 25 % keskushallinnossa työskentelyyn.

Ulkoiset / Sisäiset	1.1.2020	- 31.12.2020			
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
SIVISTYSTOIMI					
TOIMINTAKULUT	-60 586	-64 818		-64 818	-49 929
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-60 586	-64 818	0	-64 818	-49 929
VUOSIKATE	-60 586	-64 818	0	-64 818	-49 929
Poistot ja arvonalentumiset	-688	-688		-688	-172
TILIKAUDEN TULOS	-61 273	-65 506	0	-65 506	-50 101

Perusopetus

Toivakassa toimii kaksi perusopetusta antavaa koulua, Kankaisten koulu ja Toivakan koulu-keskus. Kankaisten koulu on luokat 0-6 käsittävä koulu ja Toivakan koulu-keskus luokat 0-9 käsittävä yhtenäiskoulu. Kankaisten koulun yhteydessä toimii myös päiväkotiryhmä. Kunnassa erityisopetusta antavat kolme laaja-alaista erityisopettajaa sekä erityisluokan opettaja YPR-ryhmässä. Mikäli oman kunnan erityisopetuspalvelut eivät riitä, järjestetään erityistä tukea tarvitsevien opetus pääsääntöisesti Jyväskylässä sijaitsevassa valtion erityiskoulussa.

Syksyllä 2020 oppilasmäärä Kankaisilla on esioppilaat mukaan lukien 50 oppilasta. Koulu-keskuksessa esioppilaat mukaan lukien on 306 oppilasta. Oppilasennusteen mukainen oppilasmäärä lv. 2021-22 on Kankaisilla esioppilaat mukaan lukien 51 oppilasta, ja koulu-keskuksessa esioppilaat mukaan lukien 306 oppilasta.

Valtion hankeavustuksen turvin kehitetään koulun kerhotoimintaa sekä tutoropettajien toimintaa ja osaamista. Kankaisten koululla on lisäksi käytössä valtion erityisavustusta 1) koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin ja 2) esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet		
Jokainen oppilas saa jatko-opintopaikan	Kuinka moni oppilas saa jatko-opintopaikan	Mm. oppilaanohjausta tukitoimena käyttäen pyritään löytämään jokaiselle oppilaalle kykyjä ja kiinnostusta vastaava jatko-opintopaikka
Tuotantotavoitteet		
Tarjota riittävän laadukasta perusopetusta, että jokai-	Kuinka moni oppilas saa päättötodistuksen	Tarjotaan laadukasta perusopetusta huomioiden jokainen oppilas yksilöllisesti,

nen peruskoulunsa päättävä oppilas saa päättötodistuksen		tarvittaessa tukitoimia käytetään
--	--	-----------------------------------

Ulkoinen/Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020					
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti+muutos 2019			TA 2020
PERUSOPETUS							
TOIMINTATUOTOT	420 748	354 670		354 670			368 556
TOIMINTAKULUT	-3 395 454	-3 562 018		-3 562 018			-3 615 181
TOIMINTAKATE/ÄÄMÄ	-2 974 706	-3 207 348		-3 207 348			-3 246 625
VUOSKATE	-2 974 706	-3 207 348		-3 207 348			-3 246 625
Poistot ja arvonalentumiset	-16 377	-28 728		-28 728			-47 731
TILKAUDEN TULOS	-2 991 083	-3 236 076		-3 236 076			-3 294 356

Esiopetus

Päiväkoti Kompassin lopetettua toimintansa Toivakassa esiopetusta järjestetään Toivakan koulukeskuksessa ja Kankaisten koululla neljänä päivänä viikossa.

Koulukeskuksessa kehitetään ja toteutetaan edelleen nivelvaiheen pedagogisia yhteistyömuotoja ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia esikoulun ja 1.-2.luokkien kanssa. Kankaisten koulun esioppilaat työskentelevät yhdysluokassa hyödyntäen monialaisia oppimiskokonaisuuksia.

Koulukeskuksessa esioppilaita on lukuvuonna 2019-2020 25 oppilasta, ja esiopetus toteutetaan kahden opettajan ja yhden koulunkäynninohjaajan voimin. Lukuvuonna 2020-2021 esioppilaiden määrä on ennusteen mukaan 20 lasta. Tällöin suunnitelmassa on järjestää koulukeskuksessa esiopetusta yhtenä ryhmänä yhden opettajan ja yhden koulunkäynninohjaajan voimin. Kankaisten koululla on 7 esioppilasta lukuvuonna 2019-2020 ja ennusteen mukaan 8 esioppilasta lukuvuonna 2020-2021.

Oppilasennusteen mukaan lapsimäärä Toivakassa vähenee, ja kirkonkylällä on 22 esioppilasta lv. 2021-2022 ja lv. 2022-2023 esioppilaita on 15. Kankailla on ennusteen mukaan 6 esioppilasta lv. 2021-2022 ja 6 esioppilasta lv. 2022-2023.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet		
Tarjota lapselle omien kykyjen mukaista toimintaa ja opetusta	Voidaan mitata, mutta mitaustulokset eivät ole julkisia	Huomioidaan lapsen yksilölliset kehitystarpeet
Tuotantotavoitteet		
Tarjota laadukasta esiopetusta siten, että esioppilas		

saavuttaa riittävän hyvät kouluvalmiudet tai pystytään kartoittamaan lapselle yksilöllinen koulupolku	Voidaan mitata, mutta mitaustulokset eivät ole julkisia	Tarjotaan laadukasta esiopetusta huomioiden jokainen oppilas yksilöllisesti, tarvittaessa tukitoimia käyttäen
---	---	---

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
ESIOPETUS						
TOIMINTATUOTOT	7 944,0	15 890,0		15 890,0		16 104,0
TOIMINTAKULUT	-274 221,0	-317 016,0		-317 016,0		-266 040,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-266 277,0	-301 126,0		-301 126,0		-249 936,0
VUOSIKATE	-266 277,0	-301 126,0		-301 126,0		-249 936,0
Poistot ja arvonalentumiset	-597,0	-3 750,0		-3 750,0		
TILIKAUDEN TULOS	-266 874,0	-304 876,0		-304 876,0		-249 936,0

Puulan seutuopisto

Puulan seutuopiston tehtävänä on toteuttaa vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaista koulutustehtävää ja vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Puulan seutuopisto järjestää koulutusta, joka painottuu taide- ja taitoaineisiin, terveyttä edistäviin aineisiin sekä tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiuksia kehittäviin ja aktiivista kansalaisuutta tukeviin aineisiin. Koulutusta järjestetään erilaisina opintopiireinä, lyhytkursseina ja henkilökohtaisina ohjauksina sekä luentoina. Kansalaisopisto voi vapaan sivistystyön oppilaitoksena järjestää koulutusta tukevaa tai siihen läheisesti liittyvää kehittämis- ja palvelutoimintaa.

Varsinaisen kansalaisopiston opetustoiminnan lisäksi Puulan seutuopistossa järjestetään taiteen perusopetuksen yleisen opetussuunnitelman mukaista opetusta musiikissa, käsityössä ja kuvataiteessa. Musiikkikoulun ja taidekoulun tehtävänä on tarjota lapsille ja nuorille tavoitteellista toimintaa ja opiskelua visuaalisessa ilmaisussa, muotoilussa ja musiikissa.

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS						
TOIMINTAKULUT	-85 722	-116 612		-116 612		-95 697
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-85 722	-116 612		-116 612		-95 697

Kulttuuritoimi

Vuoden 2020 aikana kirjastossa jatketaan Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon-hankkeen toteuttamista. Hankkeen tavoitteena on saada toivakkalaiset lapset ja nuoret käyttämään enemmän kirjastoaan. Kirjaston tiloja tullaan muokkaamaan paremmin lasten ja nuorten tarpeisiin sopiviksi. Lukemisintoa herätellään monilla kirjavinkkari- ja kirjailijavierailuilla. Kulttuuritoimessa painopiste on jo vakiintuneessa hyvässä yhteistyössä Kulttuuriantin kanssa ja sen kautta järjestetyissä tapahtumissa lapsille ja nuorille. Säännöllistä yhteistyötä tehdään myös Puulan seutuopiston kanssa. Kirjastolla järjestetään mm. näyttelyitä, taidetyöpajoja ja elokuvaesityksiä.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Tarjota kuntalaisille monipuolisia kirjasto- ja kulttuuri-palveluja ja osallistaa käyttäjiä palvelujen suunnitteluun	Aineistohankintaehdotuksista pyritään toteuttamaan 75 %. Puolet Koulukeskusten 4. luokan oppilaista osallistuu aktiivisesti kirjaston tilamuutossuunnitteluun.	Kuntalaisilta kerätään aineiston hankintaehdotuksia. Oppilaita osallistetaan kirjaston tilamuutosten suunnitteluun.
Tuotantotavoitteet Kirjastopalvelujen parempi saavutettavuus	Kävijämäärät edelliseen vuoteen verrattuna	Asiakastarpeisiin vastaaminen laajentuneiden aukioloaikojen myötä.

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
KULTTUURITOIMI						
TOIMINTATUOTOT	1 436	1 350		1 350		8 450
TOIMINTAKULUT	-205 660	-208 749		-208 749		-208 970
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-204 224	-207 399		-207 399		-200 520
VUOSIKATE	-204 224	-207 399		-207 399		-200 520
Poistot ja arvonalentumiset	-5 714	-5 714		-5 714		-5 238
TILIKAUDEN TULOS	-209 938	-213 113		-213 113		-205 758

Vapaa-aikatoimi

Liikunta- ja nuorisotoimi

Liikuntatoimi tarjoaa kuntalaisille toimintaa ja tapahtumia edistään kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tukevat lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Liikuntapalveluiden keskeisiä toimintamuotoja ovat sisä – ja ulkoliikuntapalvelut: liikuntasali, kuntosali, jääalueet, urheilukenttä, luontopolut, lähiliikuntapaikat, frisbeegolf-rata, parkourpuisto, uimaranta.

Nuorten toiveita ja ideoita toiminnoista pyritään saamaan paremmin esille ja sen myötä järjestetään nuorten ehdottamaa ja suunnittelemaa toimintaa.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Tuotantotavoitteet Nuorten aktivoiminen vapaa-ajan toiminnan suunnitteluun	Osallistujien määrä suunnittelutapahtumissa, tavoitteena 10 nuorta/suunnittelu-tapahtuma	Järjestetään nuorille houkuttelevia suunnittelutapahtumia

Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta

Toimintaa järjestetään ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kaikille erityisen tuen piirissä oleville oppilaille Kankaisten kyläkoululla ja Toivakan koulukeskuksessa. Toimintaa järjestetään kunnan vuosittain päättämässä laajuudessa.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Lasten turvallisten aamujen ja iltapäivien mahdollistaminen	Toteutuneet ohjaustunnit edellisvuoteen verrattuna	Järjestetään aamu- ja iltapäiväkerhoa lukuvuonna 2020-2021
Tuotantotavoitteet APIP -toiminnan tarjoaminen ennen ja jälkeen koulupäivän (ryhmäkoko max/15 koulukeskus ja min/5 Kankainen ja koulukeskuksen aamuparkki)	Lasten määrä	Järjestetään aamu- ja iltapäiväkerhoa lukuvuonna 2020-2021

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
VAPAA-AIKATOIMI						
TOIMINTATUOTOT	42 623	27 500		27 500		33 500
TOIMINTAKULUT	-336 974	-377 573		-377 573		-325 894
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-294 351	-350 073		-350 073		-292 394
VUOSIKATE	-294 351	-350 073		-350 073		-292 394
Poistot ja arvonalentumiset	-27 851	-100 819		-100 819		-59 391
TILIKAUDEN TULOS	-322 203	-450 892		-450 892		-351 785

Varhaiskasvatus

Toivakassa ei ole rajattu varhaiskasvatusoikeutta, vaan kaikki hakijat saavat varhaiskasvatuspaikan tarpeen mukaan. Lasten varhaiskasvatus sisältää kunnallisen varhaiskasvatuksen ja avoimet varhaiskasvatuspalvelut, kunnan kustantaman Kelan maksaman lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen sekä yksityisen hoidon palvelusetelin. Kunnallista varhaiskasvatusta toteutetaan vuoropäiväkoti Touhuvakassa, jossa toimii 1 - 3-v ryhmä, 3 - 4v ryhmä ja viskariryhmä sekä kerhoryhmä. Lisäksi sitä tarjotaan Kankaisilla Ruuhiryhmässä, koulukeskuksen esiopetustiloissa ja perhepäivähoitona hoitajan kotona. Lisäksi varhaiskasvatusta järjestetään seudullisesti Jyvässeudun päivähoitoverkostokuntien ja tarvittaessa muidenkin lähikuntien palveluissa.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Toivakkalaiset lapsiperheet pääsevät tarvittaessa varhaiskasvatuspalveluiden piiriin sekä ulkopaikkakuntalaiset mikäli ryhmäkoot sallivat	Jokainen lapsi saa tarvitsemansa varhaiskasvatuspaikan ajallaan	Lapsien määrä ryhmissä optimoidaan
Tuotantotavoitteet Avoimien varhaiskasvatuspalvelujen käytön mahdollistaminen useammalle perheelle kunnassa	Lasten määrä kerhoissa	Avoimen varhaiskasvatuspalvelun eli maksullisen kerhotoiminnan laajentaminen Kankaisille yhtenä päivänä viikossa

Kunnanhallituksen antama sivistystoimen talousarvioraami on -3 787 000 €. Talousarvioraamissa toimintatuotot on arvioitu 495 000 € suuruisiksi ja toimintakulut 4 282 000 € suuruisiksi. Sivistystoimen talousarvioesitys vuodelle 2020 on suuruudeltaan 3 837 723 €. Talousarvioesityksessä toimintatuottoja on 497 360 € ja toimintakuluja 4 335 083 €.

Sivistystoimen talousarvioesityksessä v. 2020 toimintakulut ylittävät annetun raamin 53 083 euroa. Toimintamenot ovat kuitenkin ainoastaan noin 12 500 euroa suuremmat kuin vuonna 2019. Budjetista on laadittu tiukka, mutta toiminnallisina muutoksina aiemmin suunniteltuun joudutaan esittämään seuraavat lisäykset: 1. Varhaiskasvatuksen henkilöstökuluihin 25 000 €, koska eläkkeelle siirtyvien tilalle on palkattava suunnitellusta poiketen henkilökuntaa. Tämä johtuu hoitolasten ennakoitua suuremmasta määrästä. 2. Haastavien oppilaiden määrän lisääntymisestä johtuen yhden uuden koulunkäynninohjaajan palkkaukseen 15 000 € koulukeskukseen syksystä 2020. 3. Kyyditysoppilaiden lisääntymisestä johtuviin koulukyytikustannuksiin koulukeskukseen 30 000 €. Arvioidut toimintatuotot ovat n. 2 000 € suuremmat kuin annetussa talousarvioraami.

Ulkoiset & sisäiset	1.1.2020 - 31.12.2020						
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019			TA 2020
LASTEN PÄIVÄHOITO							
TOIMINTATUOTOT	80 014	75 690		75 690			70 750
TOIMINTAKULUT	-1 112 857	-1 113 083		-1 113 083			-1 149 780
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 032 843	-1 037 393		-1 037 393			-1 079 030
VUOSIKATE	-1 032 843	-1 037 393		-1 037 393			-1 079 030
Poistot ja arvonalentumiset	-35 113	-7 750		-7 750			-14 796
TILIKAUDEN TULOS	-1 067 957	-1 045 143		-1 045 143			-1 093 826

Ulkoinen	1.1.2020		- 31.12.2020					
	2018	TA 2019	2019	Bu-muutos	Budjetti +		TA 2020	
				2019	muutos			
					2019			
SIVISTYSLAUTAKUNTA								
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	420 958,0		375 100,0		375 100,0		369 562,0	
Maksutuotot	92 943,0		79 700,0		79 700,0		83 200,0	
Tuet ja avustukset	38 328,0		20 300,0		20 300,0		44 598,0	
Muut toimintatuotot	536,0							
TOIMINTATUOTOT	552 765,0		475 100,0		475 100,0		497 360,0	
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-2 742 285,0		-2 782 384,0		-2 782 384,0		-2 853 698,0	
Palvelujen ostot	-766 757,0		-814 431,0		-814 431,0		-823 745,0	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-186 380,0		-226 350,0		-226 350,0		-233 490,0	
Avustukset	-366 011,0		-289 500,0		-289 500,0		-228 500,0	
Muut toimintakulut	-38 449,0		-209 930,0		-209 930,0		-186 292,0	
TOIMINTAKULUT	-4 099 882,0		-4 322 595,0		-4 322 595,0		-4 325 725,0	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 547 118,0		-3 847 495,0		-3 847 495,0		-3 828 365,0	
VUOSIKATE	-3 547 118,0		-3 847 495,0		-3 847 495,0		-3 828 365,0	
Suunnitelman mukaiset poistot	-86 340,0		-147 449,0		-147 449,0		-127 328,0	
TILIKAUDEN TULOS	-3 633 457,0		-3 994 944,0		-3 994 944,0		-3 955 693,0	

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020		- 31.12.2020					
	2018	TA 2019	2019	Bu-muutos	Budjetti +		TA 2020	
				2019	muutos			
					2019			
SIVISTYSLAUTAKUNTA								
TOIMINTATUOTOT								
	552 765		475 100		475 100	497	497 360	
TOIMINTAKULUT								
	-5 471 474		-5 759 869		-5 759 869	-5 711	-5 711 491	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ								
	-4 918 709		-5 284 769		-5 284 769	-5 214	-5 214 131	
VUOSIKATE								
	-4 918 709		-5 284 769		-5 284 769	-5 214	-5 214 131	
Poistot ja arvonalentumiset	-86 340		-147 449		-147 449	-127	-127 328	
TILIKAUDEN TULOS	-5 005 049		-5 432 218		-5 432 218	-5 341	-5 341 459	

Ympäristölautakunta

Hallinto

Toiminta-ajatus

Ympäristölautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena, maa-aineslain tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena sekä ympäristönsuojelu-, jäte-, vesihuolto-, vesi-, maastoliikenne-, vesiliikenne- ja kemikaalilain tarkoittamana ympäristönsuojeluviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena.

Palvelusuunnitelma

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomainen valvoo kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu rakennuslupien sekä rakentamiseen liittyvien lupien, ilmoitusten ja lausuntojen valmistelu ja päätöksenteko, rakentamisaikaiset tarkastus-, valvonta- ja seurantatehtävät, rakentamisen ja kiinteistöjen tietopalvelut, maa-aineslupien valmistelut ja oton valvonta, kunnan rakennusmääräysten ja -ohjeiden sekä kaavoituksen ohjaus- ja valmistelutehtävät.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ja edistää ympäristönsuojelua kunnan alueella siten kuin ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun ja naapurussuhdelakiin liittyvät säädökset ja määräykset kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta edellyttävät. Tavoitteena on kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle terveellinen, viihtyisä ja erilaisia toimintamahdollisuuksia tarjoava elin- ja toimintaympäristö.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet Rakennusvalvonta: tarjotaan kuntalaisille sujuvaa rakennuslupapalvelua	myönnettyjen lupien määrä vuositasolla lupien ja ilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika asiakastyytyväisyys	asiakkaiden ennako-ohjaus rakennuslupakäsittelyt keran kk:ssa suoritettut katselmuksset / tarkastukset
Vaikuttavuustavoitteet Ympäristönsuojelu tarjotaan kuntalaisille sujuvaa lupapalvelua sekä valvontaa	kunnassa hyväksytyjen valvontaohjelmien noudattaminen asiakastyytyväisyys	asiakkaiden ennako-ohjaus suoritettut katselmuksset / tarkastukset
Tuotantotavoitteet Rakennusvalvonta Ympäristönsuojelu Palvelun helppo saavutettavuus	viivytyksetön ja määräaikoihin sidottujen tehtävien hoitaminen ja raportointi kunnan asettamien määräaikojen puitteissa asiakastyytyväisyys	asiakkaiden ennako-ohjaus sähköisten ja asiakasläh- töisten palvelujen kehittäminen

Ulkoinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
TOIMINTA TUOTOT	45 505	57 500		57 500		62 160
TOIMINTAKULUT	-86 412	-120 024		-120 024		-110 651
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-40 907	-62 524		-62 524		-48 491
VUOSIKA TE	-40 907	-62 524		-62 524		-48 491
Poistot ja arvonalentumiset	-5 342	-1457		-1457		
TILIKAUDEN TULOS	-46 248	-63 981		-63 981		-48 491

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos		TA 2020
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
TOIMINTA TUOTOT	45 505	57 500		57 500		62 160
TOIMINTAKULUT	-101 278	-135 714		-135 714		-123 921
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-55 773	-78 214		-78 214		-61 761
VUOSIKA TE	-55 773	-78 214		-78 214		-61 761
Poistot ja arvonalentumiset	-5 342	-1457		-1457		
TILIKAUDEN TULOS	-61 115	-79 671		-79 671		-61 761

Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan pääasiallisena tarkoituksena on kehittää ja ylläpitää kuntalaisia varten toimiva, viihtyisä, virikkeellinen, taloudellinen ja turvallinen asuin-, työ-, virkistys- ja liikenneympäristö tulevaisuuteen tähtäävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi teknisen lautakunnan toimialaan kuuluvan vesihuollon osalta lautakunnan tulee turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemäröinti.

Toiminnassaan teknisen lautakunnan tulee huomioida strategian 2018 - 2021 mukaiset arvot, päämäärät ja valinnat. Strategian neljä keskeisintä ydinkohtaa ovat: ylivertaista yhteisöllisyyttä, Toivakka tuntuu ja tunnetaan, modernia maalaisidylliä ja palvelujen Toivakka. Nämä neljä ydinkohtaa rakentuvat sen ajatuksen ympärille, että Toivakka on avoin ja rohkea, oppiva ja kehittyvä kunta.

Palvelusuunnitelma

Teknisen toimen perustehtävänä on toteuttaa ja tukea sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa ja vastata oman toimialansa hallinnon, yhdyskuntatekniikan palvelujen, kiinteistötoimen ja vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta.

Tekninen toimi työllistää vuonna 2020 n. 21- 22 henkilöä. Työtehtävät jakaantuvat hallinto- ja toimistotoihin, siivous-/ keittiöpalveluihin, kiinteistönhoitoon ja vesi-/viemärihuoltoon.

Tekninen lautakunta:

1. asettaa teknisen toimen kehittämiseksi tavoitteita ottaen huomioon kuntalaisten odotukset, kunnan sekä lautakunnan toiminta-ajatukset, eri tulosalueiden toiminnalleen asettamat tavoitteet sekä taloudelliset tekijät
2. valmistelee teknistä tointa koskevia asioita eri tulosalueita varten sekä antaa tarvittaessa teknistä tointa koskevaa asiantuntija-apua
3. valmistelee ja tekee esityksiä teknisen toimen hoitamiseen tarvittavista määrärahoista
4. hoitaa keskitetysti yhteistyötä kunnan teknisen toimen sekä lupa-, rakennus-, ja tieviranomaisten välillä.

Tekniseen lautakuntaan kuuluu seitsemän (7) jäsentä ja jokaiselle on nimetty varajäsen.

Hallinto ja suunnittelu

Teknisen toimen hallinto vastaa sujuvasta päätöksenteosta lautakunta- ja virkamiestasolla kunnan strategioiden, hallintosäännön ja valtakunnallisten määräysten mukaan. Hallinto vastaa teknisen toimen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä sekä seuraa toiminnan toteutusta ja tuloksia päivittäisellä ja vuositasolla. Hallinnon tehtävänä on myös huolehtia yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja yhteistyötahojen kanssa. Tekniseen hallintoon sisältyy keskeisten toimialojen toimisto- ja hallintotehtävät sekä kunnan

maankäytön kehittäminen, kaavoitus, vesihuollon ja sen kunnossapidon organisointi, rakennushankkeiden (uudis- ja korjausrakentaminen) yleissuunnittelu, rakennuttaminen ja valvonta.

Tekninen johtaja vastaa teknisestä toimesta ja toimii esittelijänä teknisessä lautakunnassa.

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020			
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	TA 2020
HALLINTO-JA SUUNNITTELU					
TOIMINTATUOTOT	2				
TOIMINTAKULUT	-173 603	-145 933		-145 933	-138 353
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-173 601	-145 933	0	-145 933	-138 353
VUOSIKATE	-173 601	-145 933	0	-145 933	-138 353
Poistot ja arvonalentumiset	-705	-705		-705	-176
TILIKAUDEN TULOS	-174 306	-146 638	0	-146 638	-138 529

Yhdyskuntasuunnittelu

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taajama-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaan kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan mm. suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Toivakan kunnan kaavoitus etenee vuonna 2020 siten, että talousarviota laadittaessa kesken on läntisen ranta-osayleiskaavan osa-alueet 1 ja 2 sekä VT4 yleiskaava. Meneillään olevan kaavoitustyön ohella selvitetään myös muita mahdollisia kunnan kannalta tärkeitä maa-alueita, jotka mahdollisesti vaativat kaavoitusteknisiä toimenpiteitä.

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020			
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	TA 2020
YHDYSKUNTASUUNNITTELU					
TOIMINTATUOTOT	5 243	5 500		5 500	1 000
TOIMINTAKULUT	-50 072	-81 471		-81 471	-58 695
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-44 829	-75 971		-75 971	-57 695
VUOSIKATE	-44 829	-75 971		-75 971	-57 695
Poistot ja arvonalentumiset	-3 395	-624		-624	
TILIKAUDEN TULOS	-48 224	-76 595		-76 595	-57 695

Jätehuolto

Toivakan kunnan jätehuollosta on vastannut vuoden 2018 alusta Jyväskylän seudun jäte-lautakunta. Toivakan kunta on yhtenä osakkaana Mustankorkea Oy:ssä. Kunnan vastuu ra-joittuu ainoastaan viranomaisvalvontaan jätehuoltomääräysten noudattamisesta.

U lkoinen / S isäinen	1.1.2020	- 31.12.2020			
	2018	TA 2019 2019	Bu-m uutos 2019	Budjetti + m uutos 2019	TA 2020
JÄTEHUOLTO					
TOIMINTATUOTOT	3 513				
TOIMINTAKULUT	-4 222	-5 700		-5 700	-1 000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-709	-5 700		-5 700	-1 000
VUOSIKATE	-709	-5 700		-5 700	-1 000
Poistot ja arvonalentumiset	-156	-132		-132	-112
TILIKAUDEN TULOS	-865	-5 832		-5 832	-1 112

Yhdyskuntatekniset palvelut (liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet)

Yhdyskuntatekniikan tehtävänä on liikenneväylien liikennöitävyyden varmistaminen, yleisten alueiden hoidon järjestäminen sekä kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen. Tehtävä toteu-tetaan oman organisaation sekä julkisten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Kaavateitä, kunnan omistamia liikenneväyliä, puistoja, yleisiä ulkoilualueita ja ulkoliikunta-paikkoja rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta. Kaavateiden perusparannuksia ja päällystämisiä toteutetaan aluekokonaisuuksina. Tievalaistuslinjoja yl-läpidetään kirkonkylän alueella ja haja-asutusalueilla.

Keskeisimmät toimenpiteet vuoden 2020 osalta ovat tiestön kunnossapitoon liittyviä ylläpito-ja peruskorjauksia sekä puistojen ja yleisten alueiden yleisviihtyvyyden ylläpitoa.

U lkoinen / S isäinen	1.1.2020	- 31.12.2020			
	2018	TA 2019 2019	Bu-m uutos 2019	Budjetti + m uutos 2019	TA 2020
LIIKENNEVÄYLÄT					
TOIMINTAKULUT	-94 483	-79 631		-79 631	-79 232
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-94 483	-79 631		-79 631	-79 232
VUOSIKATE	-94 483	-79 631		-79 631	-79 232
Poistot ja arvonalentumiset	-59 524	-59 804		-59 804	-84 494
TILIKAUDEN TULOS	-154 007	-139 435		-139 435	-163 726

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
PUISTOT JA YLEISET ALUEET						
TOIMINTATUOTOT	500					5 000
TOIMINTAKULUT	-22 776	-23 956		-23 956		-15 451
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22 276	-23 956		-23 956		-10 451
VUOSIKATE	-22 276	-23 956		-23 956		-10 451
Poistot ja arvonalentumiset	-2 617	-2 287		-2 287		-1 927
TILIKAUDEN TULOS	-24 893	-26 243		-26 243		-12 378

Toimitilapalvelut (kiinteistöt, siivous-, talonmies- ja ruokahuoltopalvelut)

Toiminta käsittää kunnan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistystoimen, sosiaalitoimen ja muun hallintotoimen rakennusten sekä kunnan yleisten alueiden hoidon ja kunnossapidon. Lisäksi toimitilapalvelut tuottavat palveluja eri hallintokunnille ruokahuollon ja siivouspalveluiden osalta.

Toimitilapalvelut on suurin teknisen toimen työllistäjä. Tällä hetkellä töissä on yhteensä 15 henkilöä (ruokahuollossa/-siivouspalveluissa yksitoista (11) hlöä ja kiinteistönhoidossa/ kunnossapidossa neljä (4) hlöä). Lisäksi kunta työllistää työllistämistuella näissä yksiköissä vuositason 1-3 henkilöä.

Toimitilapalveluiden työnjohto toteutetaan lähiesimies -periaatteella ja jokaisessa yksikössä on yksi työhön osallistuva lähiesimies. Jokainen lähiesimies vastaa vastualueestaan tekniselle johtajalle.

Alla on kerrottu yksityiskohtaisemmin kunkin yksikön toiminnasta.

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
TOIMITILAPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 236 710	1 193 453		1 193 453		1 275 263
TOIMINTAKULUT	-1 045 059	-833 394		-833 394		-797 252
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 191 650	360 059		360 059		478 011
VUOSIKATE	1 191 650	360 059		360 059		478 011
Poistot ja arvonalentumiset	-1 124 656	-360 798		-360 798		-280 124
TILIKAUDEN TULOS	66 995	-739		-739		197 887

Siivouspalvelut:

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Lisäksi tehtävänä on huolehtia myös tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Siivous toteutetaan tilojen käyttäjien tarpeet ja toiveet huomioiden. Siistittäviä kohteita ovat mm. koulukeskuksen A- ja B- rakennus, erillinen C-rakennus, Toivakkatalo, kirjasto, puukoulu, nuorisotilat, paloasema, kotisilta, kutomo, kotipalvelun tilat ja kunnan tekninen varikko.

Toivakan kunnassa on vuonna 2020 kuusi (6) siivoojaa. Neljä (4) siivoojista toimii pääasiassa koulukeskuksessa. Yksi (1) siivooja toimii muissa kunnan kiinteistöissä, kuten Toivakatalolla ja kirjastolla. Lisäksi yksi (1) siivoustyön alla oleva yhdistelmätyöntekijä työskentelee Kankaisten koulu-/päiväkodilla. Siivoustyötä toteutetaan kunnassa tehdyn mitoituksen mukaisesti.

Kaikki siivoojat ovat koulutukseltaan laitoshuoltajia, ja heidän osaamistaan päivitetään tarpeen mukaan. Siivoojat pyrkivät toimimaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti asiakkaiden tarpeet huomioiden.

Siivouspalveluiden tavarahankinnat on järjestetty Kuntaliiton ja valtion omistaman Hansel Oy:n järjestämän kilpailutuksen kautta. Tuleva sopimuskausi käsittää seuraavat 3 + 2 vuotta.

Ruokapalvelut:

Ruokapalveluissa työskentelee viisi (5) henkilöä, joista yksi (1) on työssä päivittäin Touhuvakassa, yksi (1) aamut keskuskeittiöllä ja päivällä Kankaisilla, loput kolme (3) keskuskeittiöllä (yksi heistä on ruokapalveluesimies).

Ruokapalvelujen suurin sisäinen asiakas on perusopetus. Ruokapalvelut toteutetaan pääsääntöisesti yhden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toimintavalmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen, Kankaisten koulu/päiväkodin ja päiväkotin Touhuvakan aterioiden valmistuksesta. Koulujen ollessa suljettuna päivähoiton ruokatuotanto siirretään päiväkotin Touhuvakan keittiöön.

Ruuhiryhmän ryhmäpäivähoidon muutettua Kankaisten koulun uusiin tiloihin, Kankaisten koulun keittiö-/siivoustyöntekijä tarjoilee sekä koulun oppilaille että päivähoiton asiakkaille lounaan ja päivähoiton/ IP-kerhon lapsille välipalan.

Vuoden 2018 lopussa kokeilumielessä kirkonkylän koulukeskuksessa otettiin käyttöön maksullinen välipalapassi. Palvelu otettiin erittäin hyvin vastaan, jonka seurauksena välipalamyynti jatkuu myös vuonna 2020.

Ruokapalveluiden elintarvikehankinnat on järjestetty Kuntaliiton ja valtion omistaman Hansel Oy:n järjestämän kilpailutuksen kautta. Tuleva sopimuskausi käsittää seuraavat viisi (5) vuotta.

Kiinteistönhoito:

Kiinteistönhoidon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia kiinteistöjä. Ko. tehtäväkenttään kuuluu mm. piha- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen ja taloteknisten järjestelmien seuranta/ ylläpito soveltuvilta osin. Lisäksi uutena toimialueena on liikuntapaikkojen hoito. Tehtävä siirrettiin teknisen toimen alaisuuteen vuoden 2019 kesäkuun alusta.

Kunnan kaavateiden ja kunnan yleisten alueiden auraus hoidetaan kiinteistönhoidon ja yksityisen elinkeinonharjoittajan kanssa yhteistyössä.

Kiinteistönhoidossa on neljä (4) varsinaista työntekijää, joista yksi (1) toimii myös lähiesimiestehtävissä vastaten päivittäisen töiden organisoinnista ja talouden seurannasta.

Kaikki neljä (4) työntekijää tekevät myös vesihuollon päivystämistä kahden vesihuollon työntekijän ohella.

Siivous ja kiinteistöhoito

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
MUUT TOIMITILAPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	499 860	581 468		581 468		534 459
TOIMINTAKULUT	-517 126	-597 838		-597 838		-544 567
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-17 266	-16 370		-16 370		-10 108

Keskuskeittiö ja konekeskus

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
SISÄINEN PALVELUTOIMINTA						
TOIMINTATUOTOT	519 089	438 335		438 335		480 007
TOIMINTAKULUT	-472 121	-381 182		-381 182		-372 911
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	46 968	57 153		57 153		107 096
VUOSIKATE	46 968	57 153		57 153		107 096
Poistot ja arvonalentumiset	-46 719	-50 335		-50 335		-44 266
TILIKAUDEN TULOS	250	6 818		6 818		62 830

Maa- ja metsätilat:

Toivakan kunnalla on omistuksessaan noin 700 ha metsätiloja ja niiden hoidosta ja metsäsuunnittelusta vastaa tällä hetkellä Stora Enso.

Vuonna 2020 metsänhoitotöitä tehdään ensiharvennusten ennakkoraivausten sekä taimikonhoidon puolella yhteensä 30 ha:n alueella. Lisäksi uudistamistyötä tehdään n. 5 ha:n alueelle. Näillä toimenpiteillä nuoria metsiä pidetään hyvässä kasvukunnossa. Kokonaiskustannus metsänhoitotöiden osalta vuodelle 2020 on n. 25 000€.

Todennäköisesti kunta tulee teettämään vuonna 2020 myös muita talouden tasapainottamiseen liittyviä metsän myynnillisiä toimenpiteitä.

Asemakaava ja yleiskaava alueella kaavoitettuja myynnissä olevia vapaita pientalotontteja kunnan omistamalla maa-alueella yhteensä 54 kappaletta. Em. lisäksi yksityiset maanomistajat tarjoavat myyntiin arviolta noin 20 pientalotonttia eri puolella kuntaa. Lisäksi Viisarimäessä ja Havulankankaalla on yhteensä kuusi (6) kappaletta kunnallistekniikkavalmiudella olevia teollisuustontteja.

Ulkoinen / Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
MAA-JA METSÄTILAT						
TOIMINTATUOTOT	157 053	132 750		132 750		157 750
TOIMINTAKULUT	-25 310	-36 500		-36 500		-33 000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	131 743	96 250		96 250		124 750
VUOSIKATE	131 743	96 250		96 250		124 750
Poistot ja arvonalentumiset	-31 222	-29 020		-29 020		-64 371
TILIKAUDEN TULOS	100 521	67 230		67 230		60 379

Vesi- ja viemärihuoltolaitos:

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksen tehtävänä on keskitetty talousveden hankinta ja jakelu sekä viemärlaitostointi määritetyillä toiminta- ja kehittämisalueilla. Näitä alueita kunnassa on seitsemän (7) kappaletta. Vesihuollon toiminta-alueet on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2017. Lisäksi tehtäviin kuuluu kunnan omistaman vesi- ja viemärihuoltoverkoston ja sen laitteistojen hoitaminen, rakentaminen ja saneeraus. Kunnalla on tällä hetkellä runko- vesi- ja viemäriverkostoa n. 221 km. Kunnan asiakkaita on vesi- ja viemärihuollon piirissä vuonna 2020 n. 660 kpl ja liikevaihtoa kertyy n. 500 000 € (alv 0 %) (Satulakiven VOK:n liittyessä osaksi kunnan vesihuoltoa käyttöpaikkoja tulee n. 75 kpl lisää).

Suurimpana yksittäisenä hankkeena vesihuoltolaitos joutuu varautumaan peruskorjaukseen jätevesipuhdistamolla (lietteen kuivaus). Peruskorjauksella lietteen kuljettamista muualle kuivattavaksi pystytään vähentämään merkittävästi ja sillä on sen myötä myös ympäristöllisiä positiivisia vaikutuksia. Verkoston valvonta alkaa olla riittävän kattavaa ja jos uusia vesi- osuuskuntia ei kunnan vesilaitokseen liitetä, niin valvonnan osalta järjestelmät ovat riittäviä. Kunnossapitokorjauksien osalta vuotavia venttiileitä ja kaivoja vaihdetaan entiseen tahtiin, mikäli niitä seurannassa tulee esiin.

Vesihuollon maksut perustuvat mm. voimassa olevaan vesihuoltolakiin (18§ ja 19§) ja siinä on otettu huomioon vesi- ja viemärlaitosyhdistyksen sekä kuntaliiton ohjeet ja suositukset. Maksurakenteen ja hinnoittelun lähtökohtana on laitoksen kustannusten kattaminen aiheutamisperiaatteen mukaisesti ja siten, että maksut kattavat laitoksen toiminnasta aiheutuneet kaikki kulut, kuten pääomarahoitusta ja käyttökulut. Vesihuoltolaitoksen pitäisi siis kattaa kaikki kulut mitä sen toiminta aiheuttaa, asiakkaalta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla. Tämä tarkoittaa sitä, että maksuja ja taksoja on syytä tarkastaa ja vuoden 2020 alusta taksojärjestelmään ja taksoihin tultaneen tekemään muutoksia.

Toivakan kunnan vesi- ja viemärlaitokseen kuuluu vuonna 2020 kolme (3) vedenottamo, jätevedenpuhdistamo, vesi- ja jätevesipumppaamoja (n. 390 kpl linja- ja pienpumppaamoja). Jätevedenpuhdistamolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2012 ja se on voimassa toistaiseksi. Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen.

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksella työskentelee täysipäiväisesti kaksi (2) henkilöä.

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksesta vastaa toistaiseksi tekninen johtaja.

Lautakuntatason tavoitteet	Mittarit ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Kaavoituksen eteneminen aikataulussa</p> <p>Toimitilapalveluiden palvelutaso</p> <p>Kiinteistöjen käyttöaste ja talotekninen kunto</p> <p>Turvallisen ja terveellisen vesihuollon järjestäminen kuntalaisille</p> <p>Vesihuollon seurantajärjestelmän kehittäminen ja toimivuuden suunnittelu</p>	<p>Valmistuneet kaavat</p> <p>Palaute asiakkaalta Toiminnan laatu ja tehokkuus</p> <p>Käyttöaste mahdollisimman korkea/tehokas</p> <p>Häiriötön palvelu</p> <p>Riittävä etävalvontajärjestelmä</p>	<p>Konsulttitoiminnan ohjaus/aikataulujen luominen</p> <p>Suhteutetaan resurssi vastaamaan tehtäväkenttää</p> <p>Vanhojen kiinteistöjen alarajo tarvittaessa PTS Kunnan omistamien kiinteistöjen todellinen käyttöaste selvitetään vuoden 2020 hallintokunnittain</p> <p>Varautumis- ja häiriötilannesuunnitelmien ylläpito</p> <p>Valvontajärjestelmien suunnittelu ja hankinta</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Teknisen toimialan palvelujen helppo saavutettavuus</p> <p>Laadukkaat palvelut sekä osaava ja motivoitunut henkilöstö</p>	<p>Palaute kuntalaisilta</p> <p>Häiriötilanteiden nopea hallitunotto</p> <p>Henkilöstön koulutus</p>	<p>Riittävä seuranta ja mahdollisiin ongelmatilanteisiin valmistautuminen</p>

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
VESIHUOLTOLAITOS						
TOIMINTATUOTOT	501 625	470 334		470 334		513 164
TOIMINTAKULUT	-394 833	-427 784		-427 784		-388 600
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	106 792	42 550		42 550		124 564
VUOSIKATE	106 792	42 550		42 550		124 564
Poistot ja arvonalentumiset	-182 848	-204 420		-204 420		-203 198
TILIKAUDEN TULOS	-76 056	-161 870		-161 870		-78 634

Ulkoinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	688 461	500 020		500 020		592 520
Maksutuotot						1 000
Tuet ja avustukset	25 387	23 754		23 754		15 100
Muut toimintatuotot	187 333	229 250		229 250		410 950
TOIMINTATUOTOT	901 182	753 024		753 024		1 019 570
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-944 014	-958 645		-958 645		-911 944
Palvelujen ostot	-466 213	-403 738		-403 738		-361 078
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-586 964	-486 500		-486 500		-471 900
Avustukset	-37 818	-39 000		-39 000		-29 000
Muut toimintakulut	-41 999	-8 400		-8 400		-7 400
TOIMINTAKULUT	-2 077 008	-1 896 283		-1 896 283		-1 781 322
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 175 826	-1 143 259		-1 143 259		-761 752
VUOSIKATE	-1 175 826	-1 143 259		-1 143 259		-761 752
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 451 840	-708 125		-708 125		-678 668
TILIKAUDEN TULOS	-2 627 665	-1 851 384		-1 851 384		-1 440 420

Ulkoinen/ Sisäinen	1.1.2020	- 31.12.2020				
	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019		TA 2020
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT	3 923 595	2 821 840		2 821 840		2 966 643
TOIMINTAKULUT	-2 799 636	-2 613 389		-2 613 389		-2 429 061
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 123 959	208 451		208 451		537 582
VUOSIKATE	1 123 959	208 451		208 451		537 582
Poistot ja arvonalentumiset	-1 451 840	-708 125		-708 125		-678 668
TILIKAUDEN TULOS	-327 881	-499 674		-499 674		-141 086

Investointisuunnitelma 2020-2024

VESIHUOLTO	2020/ €	2021/ €	2022/ €	2023/€	2024/€
Vesihuolto (selvitykset, kunnossapito, rakentaminen)	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Jätevesilaitos (Puhdistamon lietteenkäsittely)	220 000				
Leppärannan kehitysalueen vesihuolto + tie				550 000	
Janholantien kehitysalueen vesihuolto			200 000		
Vesimittareiden uusiminen toiminta-alueet (etäluettavat)		80 000	50 000	50 000	50 000
Saarinen II tie ja vesihuolto + Pessilänkujan vesihuolto (2 kiinteistöä).					660 000
Manninen – Malviharjuntie (kakaravaaran alueen vesiputken ohitus)		85 000			
TEKNINEN TOIMI					
Taajama- alueen tieinfran kunnossapito ja peruskorjaus (huonokuntoisten tieosuuksien rungon ja pinnan korjaukset)	60 000	100 000	100 000	100 000	
Aurinkoenergiajärjestelmä (Jäteveden puhdistamo ja koulukeskus)	120 000 (25 % tuki)				
Koulun keittiön lattiapinnan peruskorjaus	20 000				
Nisulan OKT-alueen laiturin (uusi asuinalue)	65 000				
Päiväkodin käyttövesiputkien uusiminen	25 000				
Yleiskaavoitus (Läntinen ROYK1 ja 2 ja VT4)	50 000	50 000			
Maanosto	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
YLEISHALLINTO					
Monetra Oy:n osake	720				
SIVISTYSTOIMI					
Touhuvakan piha	45 000				
Kankaisten liikuntasali	20 000	700 000 (40 % avustus)			
Brutto	825 720	1 215 000	550 000	900 000	910 000

Rahoituslaskelma

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	164 675	315 000	480 588	87 939	235 077	53 168	-21 832
Tulorahoituksen korjauserät	56 103	115 000					
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-1 808 995	-493 000	-825 720	-1 215 000	-550 000	-900 000	-910 000
Rah.osuudet invest. Menoihin			30 000				
Käyttöomaisuuden myyntituotot	47 304						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 540 913	-293 000	-315 132	-1 127 061	-314 923	-846 832	-931 832
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset	-15 129						
Antolainojen lisäys	19 392						
Antolainojen vähennys							
Lainakannan muutokset	4 262						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	500 000	800 000	1 200 000	500 000	900 000	900 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-953 777	-752 000					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	15 726						
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset	97 436						
Rahoituksen rahavirta	163 647	-545 000	484 868	72 939	185 077	53 168	-31 832

Toivakan kunta ottaa vuonna 2020 lisää lainaa 800 000 € investointien rahoitukseen.

TOIMINTATUOTOT	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot	952 496	984 942	1 005 500	1 030 500	1 055 500	1 080 500	1 105 500
Maksutuotot	277 700	273 500	280 000	285 000	290 000	295 000	300 000
Tuet ja avustukset	136 965	124 018	127 000	127 000	127 000	127 000	127 000
Muut toimintatuotot	239 450	424 440	229 450	229 450	229 450	229 450	229 450
TOIMINTATUOTOT	1 606 611	1 806 900	1 641 950	1 671 950	1 701 950	1 731 950	1 761 950
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-5 491 928	-5 406 640	-5 479 516	-5 537 010	-5 595 030	-5 645 030	-5 695 030
Palvelujen ostot	-7 466 350	-7 556 565	-7 767 499	-7 864 449	-7 963 338	-8 063 338	-8 163 338
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-840 490	-806 430	-843 000	-843 000	-843 000	-843 000	-834 000
Avustukset	-1 781 174	-1 773 200	-1 835 691	-1 890 281	-1 945 281	-2 000 281	-2 050 281
Muut toimintakulut	-335 870	-316 042	-255 870	-256 000	-256 000	-256 000	-256 000
TOIMINTAKULUT	-15 915 812	-15 858 877	-16 181 576	-16 390 740	-16 602 649	-16 807 649	-16 998 649
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 309 201	-14 051 977	-14 539 626	-14 718 790	-14 900 699	-15 075 699	-15 236 699
Verotulot	8 472 000	8 574 000	8 669 000	8 909 000	8 909 000	8 909 000	9 000 000
Valtionosuudet	5 942 959	5 975 365	5 975 365	6 090 867	6 090 867	6 190 867	6 200 000
Muut rahoitustuotot	37 500	56 800	50 000	37 500	37 500	37 500	37 500
Korkokulut	-65 000	-50 000	-60 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Muut rahoituskulut	-18 500	-23 600	-23 600	-18 500	-18 500	-18 500	-18 500
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 000	-16 800	-16 800	-46 000	-46 000	-46 000	-46 000
VUOSIKATE	59 758	480 588	87 939	235 077	53 168	-21 832	-82 699
Suunnitelman mukaiset poistot	-964 335	-885 100					
Poistot ja arvonalentumiset	-964 335	-885 100	-941 800	-943 000	-943 000	-943 000	-943 000
TILIKAUDEN TULOS	-904 577	-404 512	-853 861	-707 923	-889 832	-964 832	-1 025 699
Varausten ja rahastojen muutokset							
Poistoeron muutos	21 444	21 444	21 444	21 444	21 444	21 444	21 444
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-883 133	-383 068	-832 417	-686 479	-868 388	-943 388	-1 004 255
Kumulatiivinen yli-alijäämä jos 2019 toteutuu ta:n mukaan	31.12.2019						
	-510 133	-893 201	-1 725 618	-2 412 097	-3 280 485	-4 223 873	-5 228 128

Talousarvio 2020 ja suunnitelmavuodet 2021-2025

Alijäämän kattamisen suunnitelma

Juridinen tausta

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Toivakan kunnan talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma eivät ole kuntalain mukaisessa tasapainossa. Talousarvio on laadittu vastaamaan kunnan todellista tilaa, eikä se sisällä sellaisia tulo- tai menoarvioita tai sellaisia karsintoja, jotka eivät perustu valmisteluun tai jo olemassa oleviin päätöksiin. Verotulojen arvioinnissa on noudatettu varovaisuuden periaatetta ja valtionosuudet on arvioitu annettujen ennakkotietojen perusteella. Toivakan kunnan vuosikate ei ole painumassa suunnitelmavuosina negatiiviseksi.

Alijäämän kattamisvelvollisuus merkitsee, että suunnitelmakaudella tasapaino on saavutettava. Kuntaliitto suosittelee, että kuntalain velvoitteet täyttääkseen kunnan on esitettävä talousarviossa ja taloussuunnitelmassa periaateratkaisuja tarvittavien toimenpiteiden määräästä ja rahamääräisestä tasosta, vaikka niiden kohdistumista tehtävittäin ei vielä olisikaan ratkaistu. Tuloperusteiden muutoksia koskevia ratkaisuja ei voida tehdä vuosia etukäteen niin yksilöidysti, kuin taloussuunnitelmakäytäntö edellyttää. Kuntaliitto arvioi, että riittävä voidaan pitää tarkistettavien tuloperusteiden nimeämistä ja tulonlisäystavoitteiden asettamista tulonlähteittäin. Tasapainottamiseksi esitettyjen toimenpiteiden tulee sijoittua neljälle taloussuunnitteluvuodelle.

Edellisten tilikausien alijäämä katetaan ensisijaisesti tilikauden ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämällä, toissijaisesti rahasto- ja peruspääomalla, jotka edellyttävät erityisehtojen täyttymistä. Suunnitteluvuosien alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämällä tai taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä.

Keskeiset toimenpiteet

Alijäämän kattamista koskevissa toimenpiteissä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

1. Uudessa kuntastrategiassa huomioidaan taloussuunnittelu konkreettisesti.
2. Organisaatorakenteen muutokset luottamushenkilöorganisaatioon (lautakuntien määrän arviointi ym. valtuustokauden 2021 alusta), säästötavoite noin 60.000 euroa.
3. Tehtäväkuvien tarkastelu suunnitelmavuosien aikana, luontaiset poistumat, suositusvapaat, lyhytaikaisten sijaisten käytön vähentäminen, muuttunut täyttölupakäytäntö, säästötavoite pitkällä aikavälillä 300 000 euroa.
4. Organisaatorakenteen arviointi.
5. Kiinteistöjen myynti (Paloskylän leirikeskus, Maijanvakka), säästötavoite noin 210.000 euroa, muu tilankäytön tarkistaminen.
6. Muu omaisuuden myynti, esimerkiksi metsäomaisuus, säästötavoite tarkentuu.
7. Taksojen tarkistus.

8. Ei-lakisääteisten palveluiden tarvearviointi, säästötavoite tarkentuu.
9. Verojen korottaminen; +1 % korotus tuloveroprosenttiin vuodelle 2021, kiinteistöveroprosenttien tarkastelu, säästötavoite noin 300.000-350.000 euroa.

Säästötavoitteet tuodaan päätöksentekoon valmistelun edetessä. Säästötavoitteisiin päästessä saavutettaisiin noin 850 000-1 100 000 euron kokonaissäästöt vuoteen 2025 mennessä. Myyntituotoissa tulee huomioida, että niiden vaikutus on kertaluontoinen, vaikuttaen kuitenkin käyttökustannusten poistumiseen käyttötaloudesta.

Kokonaisuudessa tulee lisäksi huomioida muuttuvat kulut, kuten esimerkiksi Sairaala Novasta aiheutuvat pääomakulut sekä mahdollinen KSVV -riskien realisoituminen.

Tasapainottamista seurataan ja kehitetään aktiivisesti talousarviovuoden ja suunnitelma-
vuosien aikana

Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2025 tasapainotussuunnitelman jälkeen

TOIMINTATUOTOT	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot	952 496	984 942	1 025 500	1 030 500	1 055 500	1 080 500	1 105 500
Maksutuotot	277 700	273 500	280 000	285 000	290 000	295 000	300 000
Tuet ja avustukset	136 965	124 018	127 000	127 000	127 000	127 000	127 000
Muut toimintatuotot	239 450	454 440	229 450	229 450	249 450	249 450	249 450
TOIMINTATUOTOT	1 606 611	1 836 900	1 661 950	1 671 950	1 721 950	1 751 950	1 781 950
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-5 491 928	-5 378 435	-5 027 016	-4 977 286	-5 027 258	-5 000 300	-4 900 000
Palvelujen ostot	-7 466 350	-7 556 565	-7 767 499	-7 814 449	-7 893 338	-7 983 338	-8 063 338
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-840 490	-806 430	-843 000	-830 000	-830 000	-825 000	-825 000
Avustukset	-1 781 174	-1 783 200	-1 820 691	-1 875 281	-1 930 281	-1 985 281	-2 030 281
Muut toimintakulut	-335 870	-316 042	-255 870	-256 000	-256 000	-250 000	-256 000
TOIMINTAKULUT	-15 915 812	-15 840 672	-15 714 076	-15 753 016	-15 936 877	-16 043 919	-16 074 619
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 309 201	-14 003 772	-14 052 126	-14 081 066	-14 214 927	-14 291 969	-14 292 669
Verotulot	8 472 000	8 574 000	8 969 000	8 989 000	8 999 000	9 000 000	9 020 000
Valtionosuudet	5 942 959	5 975 365	5 975 365	6 090 867	6 191 867	6 190 867	6 200 000
Muut rahoitustuotot	37 500	56 800	50 000	37 500	37 500	37 500	37 500
Korkokulut	-65 000	-50 000	-60 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Muut rahoituskulut	-18 500	-23 600	-23 600	-18 500	-18 500	-18 500	-18 500
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 000	-16 800	-16 800	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
VUOSIKATE	59 758	528 793	875 439	967 801	944 940	867 898	896 331
Suunnitelman mukaiset poistot	-964 335	-885 100					
Poistot ja arvonalentumiset	-964 335	-885 100	-941 800	-943 000	-943 000	-900 000	-900 000
TILIKAUDEN TULOS	-904 577	-356 307	-66 361	24 801	1 940	-32 102	-3 669
Poistoeron muutos	21 444	21 444	21 444	21 444	21 444	21 444	21 444
Varausten ja rahastojen muutokset	21 444	21 444					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-883 133	-334 863	-44 917	46 245	23 384	-10 658	17 775
Kumulatiivinen yli-alijäämä	#	31.12.2019					
jos 2019 toteutuu ta:n mukaan	#	-510 133	-844 996	-889 913	-843 668	-820 284	-830 942
						-830 942	-813 167

Ulkoinen

01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
KUNNANVALTUUSTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-35 836	-26 250		-26 250,00	-31 050,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-35 836	-26 250	0	-26 250,00	-31 050,00
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-17 545	-17 650		-17 650,00	-17 370,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-17 545	-17 650	0	-17 650,00	-17 370,00
KUNNANHALLITUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	38 686	27 700		27 700,00	28 800,00
TOIMINTAKULUT	-1 065 097	-1 077 036	-80 000	-1 157 036,00	-1 052 111,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 026 411	-1 049 336	-80 000	-1 129 336,00	-1 023 311,00
YLEISHALLINTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-219 686	-226 359	-80 000	-306 359,00	-295 436,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-219 686	-226 359	-80 000	-306 359,00	-295 436,00
HALLINTO-JA TALOUSOSASTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	4 740				100,00
TOIMINTAKULUT	-374 951	-410 313		-410 313,00	-370 410,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-370 211	-410 313	0	-410 313,00	-370 310,00
HENKILÖSTÖHALLINTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	23 117	17 500		17 500,00	17 500,00
TOIMINTAKULUT	-150 021	-127 652		-127 652,00	-92 351,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-126 904	-110 152	0	-110 152,00	-74 851,00

Ulkoinen 01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
PELASTUSTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-190 196	-197 151		-197 151,00	-202 051,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-190 196	-197 151	0	-197 151,00	-202 051,00
ELINKEINOTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	10 828	10 200		10 200,00	11 200,00
TOIMINTAKULUT	-130 243	-115 561		-115 561,00	-91 863,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-119 414	-105 361	0	-105 361,00	-80 663,00
PERUSTURVALAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	464 037	275 821	10 266	286 087,00	199 010,00
TOIMINTAKULUT	-8 248 819	-8 077 802	-3 721	-8 081 523,00	-8 540 648,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 784 782	-7 801 981	6 545	-7 795 436,00	-8 341 638,00
SOSIAALITOIMISTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	72 751	57 526		57 526,00	
TOIMINTAKULUT	-140 136	-178 929		-178 929,00	-154 444,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-67 385	-121 403	0	-121 403,00	-154 444,00
LASTENSUOJELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-280 147	-173 986		-173 986,00	-171 089,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-280 147	-173 986	0	-173 986,00	-171 089,00
MUUT LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	27 894	28 000	10 266	38 266,00	27 500,00
TOIMINTAKULUT	-273 217	-288 036	-28 721	-316 757,00	-313 433,00

Ulkoinen 01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-245 323	-260 036	-18 455	-278 491,00	-285 933,00
VANHUSHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	273 312	135 000		135 000,00	124 890,00
TOIMINTAKULUT	-2 264 877	-1 946 213		-1 946 213,00	-2 070 839,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 991 565	-1 811 213	0	-1 811 213,00	-1 945 949,00
LAITOSHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	50 118				
TOIMINTAKULUT	-288 526	-23 229		-23 229,00	-23 461,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-238 408	-23 229	0	-23 229,00	-23 461,00
AVOHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	217 544	135 000		135 000,00	123 290,00
TOIMINTAKULUT	-1 122 682	-662 984		-662 984,00	-677 478,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-905 139	-527 984	0	-527 984,00	-554 188,00
Ikääntyvien ympvrk hoivan asumispalvelut					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	5 650				1 600,00
TOIMINTAKULUT	-853 669	-1 260 000		-1 260 000,00	-1 369 900,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-848 019	-1 260 000	0	-1 260 000,00	-1 368 300,00
KEHITYSVAMMAHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	17 052	8 500		8 500,00	11 400,00
TOIMINTAKULUT	-433 928	-352 821		-352 821,00	-516 034,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-416 877	-344 321	0	-344 321,00	-504 634,00

Ulkoinen

01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
LAITOSHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-123 301	-9 012		-9 012,00	-9 102,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-123 301	-9 012	0	-9 012,00	-9 102,00
AVOHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	17 052	8 500		8 500,00	11 400,00
TOIMINTAKULUT	-310 628	-343 809		-343 809,00	-506 932,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-293 576	-335 309	0	-335 309,00	-495 532,00
MUUT VANHUSTEN JA VAMM.PALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	41 334	30 200		30 200,00	15 900,00
TOIMINTAKULUT	-433 359	-382 193	-51 600	-433 793,00	-495 477,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-392 025	-351 993	-51 600	-403 593,00	-479 577,00
MUUT PALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	41 334	30 200		30 200,00	15 900,00
TOIMINTAKULUT	-332 108	-278 693	-51 600	-330 293,00	-381 379,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-290 774	-248 493	-51 600	-300 093,00	-365 479,00
VPAL TUKIPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-101 250	-103 500		-103 500,00	-114 098,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-101 250	-103 500	0	-103 500,00	-114 098,00
PÄIHDEHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-13 468	-6 810		-6 810,00	-9 827,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-13 468	-6 810	0	-6 810,00	-9 827,00
TERVEYDENHUOLTO					

Ulkoinen 01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-4 221 469	-4 560 239	76 600	-4 483 639,00	-4 625 811,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 221 469	-4 560 239	76 600	-4 483 639,00	-4 625 811,00
PERUSTERVEYDENHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-1 598 610	-1 666 300		-1 666 300,00	-1 733 516,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 598 610	-1 666 300	0	-1 666 300,00	-1 733 516,00
ERIKOISSAIRAANHOITO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-2 581 821	-2 852 939	76 600	-2 776 339,00	-2 851 295,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 581 821	-2 852 939	76 600	-2 776 339,00	-2 851 295,00
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-41 038	-41 000		-41 000,00	-41 000,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-41 038	-41 000	0	-41 000,00	-41 000,00
MUU SOSIAALI-JA TERVEYSTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	31 695	16 595		16 595,00	19 320,00
TOIMINTAKULUT	-188 219	-188 575		-188 575,00	-183 694,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-156 524	-171 980	0	-171 980,00	-164 374,00
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	552 765	475 100		475 100,00	497 360,00
TOIMINTAKULUT	-4 099 882	-4 322 595		-4 322 595,00	-4 325 725,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 547 118	-3 847 495	0	-3 847 495,00	-3 828 365,00
SIVISTYSTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-47 531	-44 373		-44 373,00	-41 336,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-47 531	-44 373	0	-44 373,00	-41 336,00

Ulkoinen

01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
PERUSOPETUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	420 748	354 670		354 670,00	368 556,00
TOIMINTAKULUT	-2 430 747	-2 589 357		-2 589 357,00	-2 672 519,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 009 999	-2 234 687	0	-2 234 687,00	-2 303 963,00
ESIOPETUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	7 944	15 890		15 890,00	16 104,00
TOIMINTAKULUT	-209 466	-232 133		-232 133,00	-193 480,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-201 522	-216 243	0	-216 243,00	-177 376,00
YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-56 543	-80 063		-80 063,00	-62 083,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-56 543	-80 063	0	-80 063,00	-62 083,00
KULTTUURITOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	1 436	1 350		1 350,00	8 450,00
TOIMINTAKULUT	-147 340	-137 700		-137 700,00	-145 701,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-145 904	-136 350	0	-136 350,00	-137 251,00
VAPAA-AIKATOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	42 623	27 500		27 500,00	33 500,00
TOIMINTAKULUT	-243 836	-283 068		-283 068,00	-220 255,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-201 214	-255 568	0	-255 568,00	-186 755,00

LASTEN PÄIVÄHOITO

Ulkoinen 01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	80 014	75 690		75 690,00	70 750,00
TOIMINTAKULUT	-964 418	-955 901		-955 901,00	-990 351,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-884 405	-880 211	0	-880 211,00	-919 601,00
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	45 505	57 500		57 500,00	62 160,00
TOIMINTAKULUT	-86 412	-120 024		-120 024,00	-110 651,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-40 907	-62 524	0	-62 524,00	-48 491,00
RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖ					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	45 505	57 500		57 500,00	62 160,00
TOIMINTAKULUT	-86 412	-120 024		-120 024,00	-110 651,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-40 907	-62 524	0	-62 524,00	-48 491,00
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	901 182	753 024		753 024,00	1 019 570,00
TOIMINTAKULUT	-2 077 008	-1 896 283		-1 896 283,00	-1 781 322,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 175 826	-1 143 259	0	-1 143 259,00	-761 752,00
HALLINTO-JA SUUNNITTELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	2				
TOIMINTAKULUT	-157 160	-125 697		-125 697,00	-120 751,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-157 157	-125 697	0	-125 697,00	-120 751,00
YHDYSKUNTASUUNNITTELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	5 243	5 500		5 500,00	1 000,00

Ulkoinen 01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
TOIMINTAKULUT	-28 740	-57 515		-57 515,00	-38 916,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-23 497	-52 015	0	-52 015,00	-37 916,00
LIIKENNEVÄYLÄT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-77 805	-76 274		-76 274,00	-58 200,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-77 805	-76 274	0	-76 274,00	-58 200,00
JÄTEHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	3 513				
TOIMINTAKULUT	-4 222	-5 700		-5 700,00	-1 000,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-709	-5 700	0	-5 700,00	-1 000,00
PUISTOT JA YLEISET ALUEET					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	500				5 000,00
TOIMINTAKULUT	-20 332	-21 032		-21 032,00	-12 044,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-19 832	-21 032	0	-21 032,00	-7 044,00
TOIMITILAPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	166 429	109 320		109 320,00	310 020,00
TOIMINTAKULUT	-533 920	-334 823		-334 823,00	-335 903,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-367 491	-225 503	0	-225 503,00	-25 883,00

Ulkoinen

01.01.2020 - 31.12.2020

	2018	TA 2019 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	TA 2020
MUUT TOIMITILAPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	46 777	44 354		44 354,00	38 200,00
TOIMINTAKULUT	-439 380	-495 003		-495 003,00	-473 838,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-392 603	-450 649	0	-450 649,00	-435 638,00
MAA-JA METSÄTILAT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	157 053	132 750		132 750,00	157 750,00
TOIMINTAKULUT	-25 310	-36 500		-36 500,00	-33 000,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	131 743	96 250	0	96 250,00	124 750,00
SISÄINEN PALVELUTOIMINTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	74 929	16 100		16 100,00	22 600,00
TOIMINTAKULUT	-415 088	-344 079		-344 079,00	-335 274,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-340 159	-327 979	0	-327 979,00	-312 674,00
VESIHUOLTOLAITOS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	446 736	445 000		445 000,00	485 000,00
TOIMINTAKULUT	-375 022	-399 660		-399 660,00	-372 396,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	71 714	45 340	0	45 340,00	112 604,00